

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
noiembrie 2012 (Anul IV) Nr. 11 (45)

BOEM@

Live Literature

Noiembrie 2012 (Anul IV) Nr. 11 (45) - 36 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

11 / 2012

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău

Redactor-șef online: Mihail Gălățanu

Redactor șef adjunct: Victor Cilincă

Redactori: Paul Sân-Petru, Coriolan Păunescu, Saint-Simon Ajarescu, Constantin Oancă, A.G. Secară, Dimitrie Lupu, Patricia Lidia, Cristina Roșu, Cosmina Cosma, Cristina Dobreanu

Grafică: Elena-Liliana Fluture

Tehnoredactare: Daniela Neculai

Colaboratori:

Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Adalbert Gyuris (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,
petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Cloșca, Nr. 1,
Bloc PS11, Sc. 8, Ap. 186, Galați, 800324

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: **0726 337376**

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Coriolan Păunescu (p.3), Melania Cuc (p.12), Luca Cipolla (p.15), Renata Verejanu (p.16), Aurica Istrate (p.20), Claudia Adam (p.26), Adriana Nistor (p.31)

Proză: Liviu Gogu: Poveste (p.9), Camelia Constantin: Non-sens? (p.24), Maria Tirenescu: Deformație profesională / Livia (p.27), Adalbert Gyuris: Bunicul și caii... (p.32)

Cronică de carte: Petre Rău: Paradisul poeziei cerebral-afective (Claudia Adam - Singurătatea cărării) (p.4) / Grădina rodnică și de neuitat a versului ispititor (p.13), Geo Galetaru: Schițe la un portret de prozator (p.7), Constantin Oancă: Dincolo de toate vămile - Tudor-Gheorghe Calotescu (p.23), Melania Cuc: Menuț Maximilian și volumul de poeme "Noduri în haos" (p.30)

Note lectură: Paul Sân-Petru: Toamna cuvintelor desculțe - Aurica Istrate (p.5), Tudor Cîicu: Speranța Calimi: Destine frânte, inimi spulberate (p.8), Petre Rău: Livia Ciupercă - Scriitori gălățeni de ieri și de azi (p.28)

Eseu: Tudor Cristian Gongu: Mica feerie / Definiția iubirii / Picătură din torențială (p.17), Florentina Stănculescu: Culori bacoviene (p.18), Cosmina Cosma: Influența psalmilor în limba română - p.I (p.21)

Umor: Gheorghe Băisan: Epigrame – D-ale căsniciei (p.6)

Anunț: Redacția: ASPRA – Festivalul de Literatură "Prietenia cuvintelor", 30 Noiembrie 2012 (p.33)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.34-35)

Grafică:

Coperta I: Vladimir Kush - Acrobata

Coperta a IV-a: Claude Monet - Camille in the Garden at Argenteuil

Interior: Dragoș-Radu Popescu

www.boema.inforapart.ro

Coriolan PĂUNESCU**Memoria luminii**

Sunt ultimul poet ce satului se-nchină,
cel ce poartă-n suflet un aprig dor de plai
și sunt copilul-tei ce smuls din rădăcină
se umple de sfințirea-nfloririlor de mai.

Sunt cel ce poartă coasa-n lumina lunii
și ascultă-n ierburi cum se ascute fierul
visându-se la focul rotund din fața stâniei
când turmelor din fluier le zice iar oierul.

Sunt, Doamne, năluca iubirii răzvrătite
cel care pe hornuri e îmbrățișat cu norul
unor chemări de patimi etern neîmblânzite
ce simplu își trăiește iubirile și zborul.

Sunt cel care trăiește visările și drama,
durerii răstignite ce crește adânc în noi
și iată-mă acasă când pe-nserate mama
plânge spunând povestea muriților eroi.

Sunt cel ce a pierdut pe neștiute drumul
când voi cu trupul erați demult pribegi
și iată, că de țară s-alege astăzi scrumul
și cresc mereu palate pentru falșii regi.

Sunt încă dreptți bătrânii și marii cărturari,
dar unde umblă soarta neamului martir,
de ce nu-mi ies în cale bătrânii mei plugari
când gândul meu îi strigă cu voce de zefir?

Sunt ultimul poet ce satului se-nchină,
cel care poartă-n suflet un aprig dor de plai
și sunt copilul-tei ce smuls din rădăcină
se umple de sfințirea-nfloririlor de mai.

Recunoaștere

A venit ea sub formă de unde
și de umbre ale amiezii.
când trupurile se-ntind

prin iarba vie a cuvântului.

Cât de frumos scrii,
începu ea să vorbească!

Sunt sigură că noi,
amândoi,
ne-am fi potrivit în lumină,
apoi m-a prins de obraji

sărutându-i ca pe niște vecini
ce nu-i mai ieșiseră-n cale de-o eră.

Eu am plecat
și două lacrimi de cristal picurau
sonor pe mozaicul din blânda mea
închipuire.

Mai stai, a strigat ea, iar eu
zburam peste timpul abia dezbrăcat
de cuvinte.

Iluzia trecerii

Niciodată gândul-idee
nu a trecut întristat prin ființa mea.

Este o minciună ce spuneți,
că seara m-ați văzut
cu un obraz alb și altul albastru
trecând jumătate zi
jumătate noapte,

cu trup de arlechin subțire
ori de pasăre înaripată...

Zburam, mai spuneți,
făcând cu ochiul la lume
peste palate
stacojii,
decupate din cărți de școală
prea mult deochiate.

Visele treceau murmurând pe acoperiș
ca un joc de iele
care descântau noaptea
la fiecare săritură din vorbele mele.

Glasul

Ploua violent
peste acoperișul lumii.

De sus mă pândeau ochiul viu
al universului,
iar eu mă piteam
din instinct la talpa planetei

ori sub perdeaua plopilor
din care mângâiam cerul vâcos
cu mâna mea
interzis de senină.

Strigă, mi-a poruncit un glas
venind din abia percepute străfunduri.

Și am strigat,
cu vocea mea necunoscută
și sinceră,
precum nevinovata privire
a mioarei primordiale.

Dar nimeni nu mi-a răspuns
și de-atunci mă tot zidesc în iubire,
seara, așteptând revolta fântâniei.

Petre RĂU

Paradisul poeziei cerebral-afective

Claudia Adam – “Singurătatea cărării”

Claudia Adam se află la prima sa carte de poezie. Prin grupajul de poeme din acest volum, intitulat afectuos și totuși parcă prea sever de ferm “Singurătatea cărării” (Editura InfoRapArt, Galați, 2012), autoarea vine să ne convingă că este îndreptățită să ocupe un loc în spațiul mereu viu și îmbietor al poeziei românești.

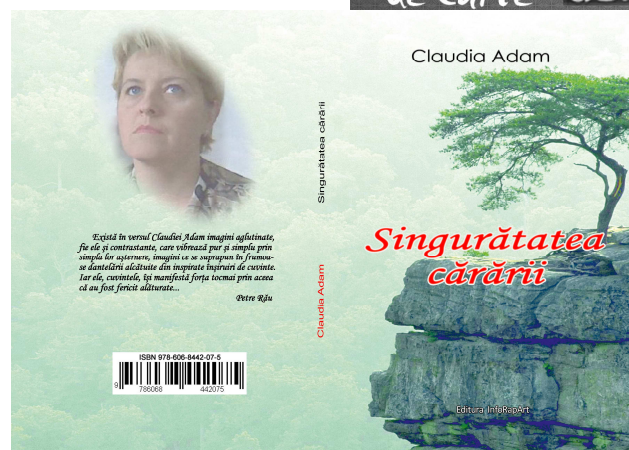
Cartea sa este împărțită în două părți: “I - Gânduri de lavă pentru muza de piatră” și “II - Între oglinzi”, componente care pesemne că s-au dorit a fi mai degrabă legate de anumite perioade de creație ale autoarei, decât de structuri tematice distincte. Și totuși, prima parte am putea considera că este un ciclu înglobând în principal poezii de dragoste, în timp ce, cea de-a doua parte, cuprinzând versuri mai cerebrale, mai sobre, pare a fi închinată vârstei de aur a copilăriei.

Desigur, poezia de dragoste nu mai poate azi să creeze impresia unor noutăți tematice, indiferent cât de mare ar fi apropierea de realități inconfundabile ale unor astfel de nobile trăiri și sentimente. Suferința, însă, cu precădere cea din dragoste, are mereu și mereu nuanțe noi. În fapt, nici nu încapе îndoială că despre asta este vorba, un citat specific din creația poetică a lui Lucian Blaga a fost preferat de autoare drept motto al cărții: “Nu știi, că numa-n lacuri / cu noroi în fund cresc nuferi?” (“Vei plânge mult ori vei zâmbi?”).

Claudia Adam

Pe ansamblu, poeta cultivă în scrisul ei cu o topică intelectual-afectivă, pe urcușul anevoios al devenirii, apropierea de semenii, bunătatea, patima, credința de nestrămutat în dragoste: “Sunt un veșnic Atlas / purtându-și pe umeri iubirea” (Obsesii). Ce-ar însemna creația poetică fără prospețime, fără forța de sugestie a imaginilor și fără un surplus de subiectivitate? În poezie inserțiile miraculosului nu trebuie să fie prea vizibile. E de preferat ca ele să fie cât mai discrete. Ceea ce, de fapt, se întâmplă adesea în versul Claudiei Adam: „desfrunzite / cuvintele tale goale / pe umerii mei dezgoliți / înfig rădăcinile tăcerii / până la plăsele” (Cuvinte goale).

Locul geometric al intersecției versurilor din prima parte a cărții se află în ceea ce am putea numi, fără risc de greșeală, “patima din dragoste”. Povestea caldă a iubirii face din maniera de exprimare poetică o cale aparte, tinzând către o înțelegere și nebănuită consimțire pentru marile idile ale lumii, către o apropiere neașteptată de adevărul suprem.

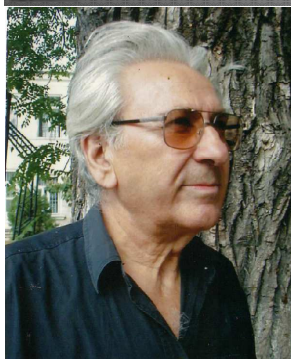
Sunt multe bucăți scrise aproape impecabil, înțesate de idei pe tema conviețuirii prin dragoste, etalând o oarecare virtuozitate cu care poeta stăpânește variatele registre ale limbii române: „în cafeaua de dimineață / înmoui ultimul tău cuvânt / și-l molfăi cu dinții de lapte ai uitării de sine... // ...shhh / tăcerea ta e caldă încă / pe buzele mele... / shhh” (Cafe au lait).

Avem de-a face cu un expozeu subtil și parșiv de “tandru” privind motivul dragostei, explorat cu inteligență creativă de autoare: “Știi că n-ai să vii / și dansez frenetic / pe-o muchie de cuțit” (Te aștept în ploaie).

Eul liric are curajul să înfrunte realitatea, să iasă în întâmpinarea sentimentului, căci nu putem consemna undeva vreo timiditate sau vreo culpă anume: “Nu în cer, ci pe pământ / să te regălesc iubire, / să cunosc, că totu-i sfânt, / că nimic nu-i amăgire” (Lui Eminescu). Asta însă nu înseamnă că nu există frământări, nu se pun întrebări izvorâte la margini de reflecții târzii și pline de substanță filosofică: “Mamă, / când mi-ai prins lumea / la butonieră / de ce nu mi-ai spus / că are spini?” (Călcâiul lui Ahile).

Suferința din dragoste lasă urme adânci pe altarul sacrificiului - conștient sau nu - în spiritul unei astfel de cauze: “Sunt tristă / precum lumânarea ce arde / la căpătâiul iubirii mele” (Glaciațiune). Rătăcirile pe urmele iubirii pierdute devin obișnuințe, necesități aproape vitale, nimic altceva nu se mai potrivește cu ființa, cu eul unic al propriei neîmpliniri, iar acceptul avântului în asfințire, deși nevăzut vreodată până atunci, devine dintr-o dată posibil: “duce-m-aș și m-aș tot duce/ inimă fără răscruce / într-o piatră de granit / să mă pierd în asfințit / pe o apă curgătoare / cum se pierde roua-n soare” (Duce-m-aș). Doar singur timpul mai vindecă din răni, într-o împrietenire cu destinul și efemerul, deși de multe ori ni se pare că plăgile se amestecă undeva, la capăt de drum, cu însăși deșertăciunea: “Cât timpul este un ogar / flămând, pribeag și solitar, / în viață totu-i trecător / și toate-au gust de... “nevermore”” (Nevermore).

(continuare în pag. 29)

Paul SÂN-PETRU

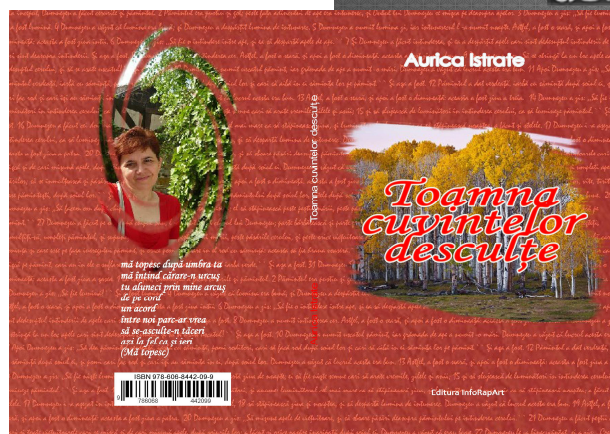
Toamna cuvintelor desculțe – Aurica Istrate

Editura InfoRapArt – Galați, 2012

În mod surprinzător ne-a delectat Aurica Istrate anul trecut, când și-a lansat cartea de debut în poezie, intitulată **Petarde reci**, carte scrisă în manieră neo-clasică.

Având harul și exercițiul poeziei, trudind în parametrii prozodiei, poeta nu face concesii tropilor, nici rimelor facile sau ritmurilor inexacte, astfel încât ideea și sentimentul nu suferă platitudini sau inexactități ritmice. Meritul poeziei Auricăi Istrate este, în același timp, că încărcătura emoțională nu suferă scăderi tensionale, iar subtilitățile stilistice, empatiile și afectul nu se pierd pe drum și nu lasă „în pană” crescendo-ul sau justificarea sintagmelor celor mai expresive ale subtilităților metaforice. Aceasta, când inundațiile platitudinilor și ale artei de a nu spune nimic, tinde tot mai mult să pervertească gustul estetic și arta comunicării prin poezie, când mimetica lirică stă la mână oricărui infatuat, când indivizi cabotini tranșează, negociază, între ei: „publică-mă în revista ta, că la rândul meu reciprocă rămâne valabilă, după cum am convenit”, „scrie despre mine și trimite-mi cartea să scriu și eu sau un prieten despre cartea ta...”. Dar asta este o altă poveste (din păcate fără sfârșit), ce nu o privește nici pe departe pe poeta Aurica Istrate.

Domnia sa, iată cât de ingenios își găsește un laitmotiv, trecându-l prin ipostaze de similitudine ca într-o temă cu variațiuni, temă cu traumă existențială, duioasă, dolidă de efecte, de nostalgii și ipotetice împliniri de suflet ca în poezia „Am putea” (pag.3) în care potențialul virtual nu se poate decela decât în doi prin complementaritate. Îmi asum „abuzul” de a cita întregul poem poate în defavoarea altora de valoare apropiată. Ierte-mă cititorii cât și autoarea acestei excelente poezii în care ne-am putea regăsi fiecare din noi. Poeta imaginează un cuplu virtual, ale cărui puncte de rezistență să fie echilibrul ca bun comun idealizat în fiecare strofă cu noi elemente existențiale, un prototip de conviețuire idealizantă: „am putea pune împreună de-o rugă, / un genunchi tu, altul eu / verb implorând către-nalturi să curgă, / laudă din cer, Dumnezeu // am putea pune împreună de-o cruce / din trupuri zidite-ntr-un trup / cu mâinile noastre - întinsă răscruce / de păsări, de fluturi, de rug // am putea pune împreună de-o nuntă / cu miri, călăreți pe un cal / pe tărături pustii neumblate și încă / dorite de-o coamă de val // am putea

pune împreună de-un foc / din vreascuri și spuza din noi / ne țină de cald, ne aducă noroc / doar unul să facă din doi // am putea pune împreună de-o casă / cu fruntea umbrită de-un nuc, / cu noi în pridvor, cu bucate pe masă / mărunță - cât cuibul de cuc // am putea pune împreună de-un veac / domolit, peste noi lune-când / am putea lumânări, să ne stingem de drag, / eu de-al tău, tu de-al meu, într-un gând”.

La o privire mai atentă am observat câteva elemente de sorginte folclorică, a la Meșterul Manole, poem ce dă culoare și vetuste trăiri de instruire școlastică, adolescentină. „Ard norii” (pag.12): „Marie, Marie / sonată târzie / prigorii prin vie / nu-s // în ceruri ard norii / se tulbură zorii / și țipă cocorii-n / apus // prin vișini mă ninge / tăcerea mă frige / cine mă strige / nu-i //...”.

Pregnantă și inevitabilă este poezia din lumea satului, cu nostalgiiile ei, pentru că desigur, cam pe acolo s-a născut poezia, nu doar cea românească. Iată că, citind fragmentul următor sunt sigur că și Serghei Esenin ar plânge cu capul în poala mamei, când mai dă și el pe acasă în Riazanii Rusiei: „Candelă în cer” (pag.16): „Să știi că am să vin acasă mamă / Dar nu știu când anume - de mântrebi. / Tu în fereastră leagă o năframă / Și du-te liniștită după trebi // Te-ncrede-n prisma casei, că-ți va spune, / De m-o vedea venind printre arini, / Că ochii ei, prin ramuri, văd anume / Ce tu nu vezi, măicuță, când suspini // iar dacă prin vecini vei fi plecată / Nu te-ngriji de mine, că nu plec, / Chiar dacă-n poartă-mi râde o lăcată / Știu unde-i cheia și în curte trec”.

În volumul Auricăi Istrate poezia de dragoste este dominant reprezentată, generată de o mare neîmplinire sau de una pierdută, pe care o oblojește cu versuri tandre, nostalgice. „Te-aș răstigni” (pag.21): „Te-aș răstigni iubite de-aș fi cruce / și pironit în șoapte te-aș iubi / să nu mai știi de tine pân'ne-om duce / și ne-om întoarce înapoi copii // te-aș răstigni iubite de-aș fi vers / iar eu catren arzând autumnal / cu iambi plecați să aște-n univers / cununa-ți dintr-o rimă de final // te-aș răstigni iubite de-aș fi zbor / tu aripă de-ai fi într-un înalt / să urci prin mine chiar de eu cobor / să ne hrănim cu visul celui alt”.

Întrucât poezia de dragoste nu este noțional echivalentă cu poezia erosului, revin cu această

(continuare în pag. 19)

Gheorghe BĂISAN

EPIGRAME - De-ale căsniciei**Sarcini împărțite**

A devenit o lege sfântă
Pe care-o știe-acum tot satul:
Soția-i cocoșul care „cântă”
Dar alți cocoși sunt cu... ”călcatul”!

Imposibilitate

Căsătoria e o vatră
Zidită să dureze-n ani,
Dar cum să faci „casă de piatră”
Când soții sunt doi... ”bolovani”?!

La o cununie

Mireasa în alb gătită
E-o floare neprihănită;
Nașa, însă, numai nuri,
Că pe popă-l trec călduri!

În jug

Li-i căsnicia drum în doi
Și nu vor legea s-o răstoarne;
În jugul ei trag amândoi,
Iar lui i-au răsărit chiar...coarne!

Potrivire

I-am văzut la o agapă
Între-atâția invitați:
El – cu un picior în groapă,
Ea – cu-n ochi după bărbat!

Of, astrele!

Bărbatu-ntr-o căsnicie,
Soare e pentru soție,
Până-n clipa cea fatală,
Când e-n eclipsă totală!

Conjugală

(Unuia cu femeie grasă)
Dânsul a impus dictonul
Ca bărbatul să dea tonul
Și se-nfruntă de-obicei
Tonul lui, cu... tona ei!

În familia parlamentarului

S-au supărat chiar ieri din nou
Că amândoi sunt răi de gură
El e de-atunci în „embargou”,
Ea-n... ”moțiune de cenzură”.

Evei de acasă

Cum să nu fii nervos madam,
Când soarta ți-e nefastă?!
Ești tu din coasta lui Adam,
Dar mie-mi stai în coastă!

Despre căsnicie

Vorbind de „drumul împreună”,
Constați o lege ne-ntreruptă:
De miere-i numai prima lună,
Iar celelalte sunt de luptă.

Iarba rea nu pier

Apele, cum le-a fost vrerea,
I-au luat toată averea
Și-a rămas pe lumea asta
Doar cu soacra și nevasta!

Din „stupul” conjugal

(Surpriza din luna de miere)
S-a făcut mierea-aguridă,
Iar cauza nu-i un mister:
„Matca” era deja gravidă
Cu „trântorul” de la parter!

Podoabe matrimoniale

Când te cununi, regula scrie
Să-ți pună popa pirostrie,
Căci coarnele, cu toți o știu,
Le pune soața mai târziu!

Nevestele

Plăpânde, gingașe din fire,
Trudesc cu greu, pe brânci, cuminte,
Încât le poți numi martire,
Deși nu toate sunt și...sfinte!

Armonie conjugală

În căsnicia lui Mitică
E armonie-n... compensare:
Când el e dus la „una mică”,
Nevastă-sa-i la...una mare!

Consecință

Chiar de știe ce pățește,
Nu pregetă să se-nfrupte
Iar soția îl „cârpește”
Că tot timpul bea „pe rupte”!

Jumătăți

Soața mea considera
Că e jumătatea mea;
Eu i-am spus, să înțeleagă,
Mai demult că nu-i...întreagă!

Geo GALETARU

Schițe la un portret de prozator

Viorica Hagianu este o excelentă prozatoare, cu o remarcabilă fluentă a narațiunii, cu un simț ultrafin al creării unor situații și personaje veridice. Evenimentele "prinse" în prozele sale ("Iluzii spulberate", Ed. Tracus Arte, Buc., 2011) divulgă o vizibilă dexteritate a frazării care, aliată cu știința de a merge la detaliul semnificativ, conferă textelor farmec și autenticitate, deopotrivă. Planurile epice interferează, într-un melanj subtil de realitate și ficțiune, captivând prin irepresibilă plăcere de a adăuga fapte disparate și a le situa într-o zonă a decantărilor esențiale. Simplele fluxuri narative nu fac decât să contureze, în final, reverberația unor existențe, cu exaltările și faliile lor, față de care conștiința autoarei reacționează asemenea unui sensibil seismograf.

Autoarea apelează cu succes la modalități epice verificate, ceea ce-i permite etalarea unei ample palete de convenții și semnificații, care să asigure demersului său o finalitate estetică certă. Recuzita narațiunii este folosită spre a intermedia accesul la o problematică individuală sau socială, din care se degajă, persistent și convingător, o paradigmă etică definitorie. Angrenați în mici dispute domestice sau în dileme existențiale profunde, eroii Vioricai Hagianu ilustrează, de fiecare dată, ipostaze verosimile ale unei umanități umile sau dramatice, care evoluează pe paliere psihologice multiple. Autoarea se pricepe să construiască episoade și personaje credibile, cu o remarcabilă artă a dozării detaliilor. Dialogurile sunt alerte, iar nuanțările de ordin psihologic aduc un plus de substanță întregului edificiu epic. Viorica Hagianu știe să plaseze personajele și evenimentele dincolo de stricta și mărunta determinare a cotidianului, făcând o radiografie exactă, uneori necruțătoare, a unei umanități marcate de automatisme și clișee, dar încercând să-și depășească condiția și să acceadă într-o idealitate mereu refuzată.

În povestirea "Am avut un vis ciudat", dincolo de nucleul epic palpabil, de o evidentă concretețe, se întrevide dozajul subtil de inefabil inclus în arhitectura textului. Ai senzația paradoxală că realitatea ți se livrează în tranșe succesive, filtrată printr-un sistem de oglinzi paralele, care-i adaugă reliefuri și fațete insolite. Este perceptibilă interferarea realului cu oniricul, a concretului cu impalpabilul, a certitudinii ferme cu straniul, aceasta fiind, în opinia noastră, coordonata cea mai pregnantă și mai fertilă a demersului epic al autoarei.

Fiindcă, dincolo de asperitatea faptului existențial (fie acesta umil sau spectaculos), se face simțită mai peste tot proiecția unei semnificații care conferă evenimentelor o altă dimensiune și, totodată, o altă cheie de interpretare. Eroul din "Iluzii spulberate" este

în căutarea obsesivă a unei idealități himerice (facultatea, slujba, iubirea, căsătoria), inventându-și refugii în spațiul securizant (dar înșelător!) al visului. El trăiește între ofensive timide și reculuri umilitoare, între elanuri juvenile și sincope existențiale bulversante, căutând perpetuu cheia unei ipostazieri compensatorii, care să-i redea frisonul autenticității și să-i corecteze traiectoria, scoțându-l astfel de sub stigmatul autoritar al simplei virtualități.

Percepând realitatea prin filtrul unei inocențe funciare, incurabile, eroul își va asuma în final izbânzile (puține și fragile) și eșecurile, la discreția unui destin imprevizibil și ingrat, care administrează efemerele bucurii și marile deziluzii în doze egale, cu aceeași promptitudine și larghețe. De fapt, eroii prozelor din acest volum se confruntă, necondiționat, cu ostilitatea unui mediu social și familial refractar. Dezamăgirile provocate de neînțelegerea celor din jur (prietenii, colegii, șefii, iubite sau soții) își pun amprenta pe un destin intrat iremediabil în derivă. Povestirile din volumul "Iluzii spulberate" sunt, în ultimă instanță, subtile parabole ale existenței la nivelele ei minimale, acolo unde amănuntul banal și neglijabil se întâlnește cu elanul inerțial, donchijotesch, niciodată finalizat.

Vocația certă a prozatoarei se exersează în direcția disecării unor evenimente și stări sufletești pendulatorii, cu pondere decisivă în configurarea personajelor. Textura fluxurilor narative, pline de forță și consistență, este un câștig incontestabil al volumului, racordând bucuria lecturii la convingerea că te afli în fața unor construcții epice solid articulate și îndelung elaborate, mature prin precizia și suplețea arhitecturii. Tăietura fermă a frazei, decuparea faptului de viață autentic și semnificativ, expansiunea energetică a epichului, opțiunea pentru personajele dilematice, nelinere, fin conturate pe fundalul evenimentelor, iată doar câteva atu-uri ale acestor proze, alimentate din magma cotidianului. Autoarea își refuză tentația narcisistă

(continuare în pag. 19)

Tudor CICU

Speranța Calimi: Destine frânte, iubiri spulberate...

Cu „**Răni deschise**”, 2012 (148 pag.), *Speranța Calimi* readuce romanul pe linia picanteriei și senzaționalului începute în literatura feminină cu Hortensia Papadat-Bengescu și continuată cu Sanda Movilă, aceasta din urmă evoluând tema pe temeiul unei drame a inadecvării personajelor la pulsul vremurilor și trăirilor sufletești. Dacă la H.P. Bengescu romanul întrecea senzaționalul și picanterea a unei realități a vremurilor descrise, la Sanda Movilă, fire retrăită, nerăzvățitoare, romanul tratează partitura nu lipsită de romanțiozitate, în care dragostea, sau mai exact erotismul, sub forme neobișnuite, ciudate, dacă nu de-a dreptul morbide, este tema centrală, determinând desfășurarea epică, îndeobște cu finaluri crâncene: sinucideri, omoruri, nebunie, deklasare etc. Adolescente care iubesc simultan doi băieți, iubiți morți pe front, răzbunări din dragoste, adultere, mutilări sufletești și automutilări, toate pe fondul ravagiilor pe care le-a pricinuit primul război, dar și neînțelegerea, lipsa de comunicare, neîncrederea în sine și în partener.

Sub zodia destinelor frânte și a iubirilor spulberate se desfășoară în romanul *Speranței Calimi*, și povestea Ioanei (fiica lui moș Tache și a Constantinei, ambii decedați înainte de intrarea în lume a fetei lor), o Ioană care „judeca oamenii după ea, credea vicleniile că sunt specifice animalelor de pradă, că oamenii au inima în palmă și poți citi în ea ca într-o carte deschisă”. Ca și în cazul celor două scriitoare, *Speranța Calimi* își alege personajul romanului din rândul celor care le lipsesc forța de a-și depăși statutul existențial, din rândul celor care visează frumos și caută norocul la prima răspântie din viață, dar, din nefericire, visurile acestor personaje nu sunt decât niște inutile încercări de a-și căuta fericirea, pentru că soarta le transformă repede în victime și orice zbatere de a scăpa din sfera de acțiune a unui mecanism social atât de complex, și pervers, este sortită eşecului.

Tehnica povestirii în povestire, pentru cititor, este o adresare explicită a naratoarei în scopul atragerii lui în poveste, dacă vrei, este o vorbire către cineva cu calitate de spectator, sau martor avizat la drama care planează în acțiunea narată. Între clocotul sufletesc al Ioanei, ce-l descrie autoarea în planul existenței afective, și nevoia de a găsi răspunsuri unor întrebări pe parcursul lecturării de către cititor, intervine acel sentiment al dualității: autor și personaj într-o singură ființă care se rostește, vădind o grijă pedantă pentru coerența impresiilor că întotdeauna „există un Dumnezeu, care nu bate cu ciomagul”, dar nici nu poate ierta nimănui, un pas făcut greșit. Învățată de mamă, „că în viață adevărul este drumul cel mai scurt spre satisfacție și împlinire, îndemnând-o mereu să nu ascundă adevărul și să fie ea însăși dreaptă”, Ioana alege „idealitatea” vieții și cade victimă „realității” acesteia. Dragostea ei sinceră și pătimașă, pentru cel pe care îl credea demn de iubirea ei, milițianul Raul, se

dovedește de consistența himerei. Astfel, Ioana cade victima unui fond sufletesc integru în aparență și, de aici până a deveni „unealta” naivității, pe care lumea din jur o exploatează din plin, nu-i decât o punte fără balustrăzi, iar micile sale vise sunt spulberate fără cel mai mic regret de către cei din jur. Dacă ar fi ciulit cât de cât urechea și ar fi zăbovit un pic la avertismentul vișinului din curte (care pare întruchiparea sufletului întors din lumea de dincolo, a mamei Constantina), cu scopul de a o preveni: „Ai grijă, șarpele cel veninos pândește pe cărarea vieții tale!”, oare destinul Ioanei ar fi fost altul? Nu credem în așa ceva, pentru că, tot autoarea ne avertizase din timp: „Ioana era în culmea fericirii și nu credea pe nimeni”. Astfel, „o iubire între două toamne” între Ioana și Raul, se termină cum nu se putea mai rău pentru Ioana, care-și ucide pruncul încă nenăscut, provocându-și avortul și, prin ispășirea celor cinci ani de închisoare, își vede visele despre iubirea adevărată, destrămate pentru multă vreme. Nici căsătoria ei, de altfel reușită, după ieșirea din închisoare, cu portarul fabricii de conserve la care se angajează, nu-i aduce liniștea meritată. Autoarea, conduce cu pricepere intriga, programând dinainte deznodământul. Anița, fata „reușită” venită după căsătoria cu Viorel (portarul fabricii de conserve), se dovedește o micuță Casandră, prevestindu-și de mică nefericirea. Căsătoria Aniței cu Marius (dovedit în cele din urmă ca fiind băiatul Ioanei, conceput în închisoare cu gardianul Ifrim, pentru „fericirea” soției sale care nu putea avea copii), se dovedește catastrofală pentru destinele tuturor, ca fiind o iubire sub semnul incestului. Astfel, și ultimul vis al Ioanei, că „în fond viața întreagă e o luptă, uneori biruiesti, alteori ești biruit, dar mereu îți rămâne speranța că mâine va fi mai bine, că soarele va străluci și pe ulița ta”, se

(continuare în pag. 11)

Liviu GOGU

POVESTE

A fost odată... Așa începe orice poveste și așa ar trebui să înceapă și aceasta. Eu o să trec totuși peste o parte din arhicunoscuta și oarecum stupida introducere... Se știe că „dacă n-ar fi fost, nu s-ar povesti”, nu-i așa?...

E vorba, în povestea pe care vreau s-o spun, despre o ȚARĂ... O țară care, zice-se, s-ar afla undeva... peste niște munți... sau între niște munți... ori împrejurul unor munți... sau, cine știe?... poate toate cele trei variante la un loc... Oricum, amănuntul este lipsit de importanță...

În țara respectivă se zice că dintotdeauna, sau mai precis, de când istoria începuse a „ține minte”, toate lucrurile se făceau invers decât ar fi fost normal să se facă. Spre exemplu, hoții erau ținuți la loc de cinste și chiar invidiați. Cuvântul „hoțule!”, rostit cu un zâmbet larg, plin de mândrie și bucuria speranței, era chiar unul de alint, cu care părinții își drăgăleau copii, atunci când aceștia din urmă făceau câte-o boroboacă. Și minciuna avea acolo rang de virtute, iar adevărul constituia, de regulă, un aspect deranjant, stânjenitor și care era recomandat să nu fie zgândărit. Nu mai vorbesc de trădare și de trădători!... Doamne, cu câtă delicatețe... cu câtă liniște interioară și seninătate, se practica trădarea în acel loc binecuvântat de Dumnezeu!!!

Mai grav era faptul că aceste „calități” despre care tocmai făcui vorbire, se întâlneau cu precădere la cei ajunși să conducă destinele celor mulți, adică atât la cei aflați în capul statului, cât și la cârmuitorii locali. Acest fapt, zice-se, că ar fi fost chiar voia Atotputernicului care, conform unei legende autohtone, la facerea lumii, pe când împrăstia pe Pământ toate bogățiile solului și ale subsolului, scăpase, din greșeală... sau nu!... peste teritoriul țării respective, cele mai multe dintre acestea. Sfântul Petru, care-l însoțea în calitate de sfetnic credincios, dar, probabil și din rațiuni contabilicești, exclamase speriat: „Doamne, ce făcuși? Le-ai dat ăstora toate bogățiile din lume, de-o să ajungă să stăpânească planeta!” Dumnezeu însă îi răspunsese calm: „Stai liniștit, Petre!... O să le dau, în schimb, niște conducători, de n-o să le folosească la nimic...” N-avem

de unde ști, firește, dacă legenda aceasta are la bază, sau nu, vreun sâmbure de adevăr, sau este pură ficțiune, însă un fapt este cert și anume acela că cetățenii acelei țări, atunci când mergeau la vot, alegeau întotdeauna candidatul pe care puneau ștampila, având grijă să respecte cu sfințenie presupusa hotărâre divină, mai sus enunțată.

Existaseră, încă din cele mai vechi timpuri și continuau să se nască printre cetățenii țării despre care vorbim și unii loviți de-un optimism deșănțat, care credeau și își puneau toată speranța, într-o predicție veche de mii de ani, ce spunea că situația se va schimba și pe acele meleaguri, atunci când puricii, potcoviți cu nouăzeci și nouă de ocale de fier, vor sări până în înaltul cerului. Din acest motiv, pe parcursul întregii lor istorii naționale existaseră o mulțime de indivizi, ce-și trăiseră viețile scrutând cerul cu privirea, cu credința că vor zări într-o bună zi, micile insecte proiectându-se delicat spre înaltul cerului, zdrăgănindu-și la multiplele lor piciorușe, imensele potcoave metalice.

Timpul însă trecea, istoria se scria filă cu filă, iar viețile locuitorilor se derulau, zi după zi, an după an, veac după veac, sub semnul perpetuu al acelorași valori răsturnate. Dar, cum toate pe lumea asta au un început, ajung, la un moment dat și la un final, așa că, iată, și-n țara cu pricina, s-a întâmplat într-o bună zi ceva ce avea să schimbe totul din temelii. Schimbarea s-a produs, bineînțeles, dintr-o eroare... Da, da! Dintr-o nedorită, dar până la urmă benefică, eroare!...

Iată cum s-au întâmplat lucrurile. Într-o iarnă, după un scrutin electoral – firește, fraudat – un parlamentar nou ales, a venit cu o propunere, care a făcut să le sticlească ochii celor mai mulți dintre colegii săi din înaltul for legislativ. Respectivul a lansat în Parlament o inițiativă cât se poate de rațională pentru modul de gândire împământenit pe acel tărâm, el dorind, nici mai mult, nici mai puțin, decât dezincriminarea „valorilor” real apreciate de popor, respectiv, furtul, înșelătoria, falsul, evaziunea, trădarea, minciuna etc. și scoaterea lor de sub incidența Codului penal. În același timp, a propus incriminarea celor mai hulite și stânjenitoare dintre „defectele” umane și anume, cinstea, corectitudinea și onestitatea.

Au existat, cum era de așteptat și unele obiecții. Un distins parlamentar, dintr-un colegiu din nordul țării, și-a exprimat, într-o retorică impecabilă, legitima-i îngrijorare.

– Stimați colegi! a urlat el, de la înalta tribună. Propunerea este bună, nimic de zis, a continuat cu aplomb. Nu pot însă să nu mă întreb, cam ce-o să fie, atunci când toată populația scumpei noastre țărișoare, va avea liber să înfăptuiască tot ceea ce azi doar admiră la n... Doamne apără și păzește!... era să zică „la noi”... ceea ce azi doar admiră la alții.

Ilustrul inițiator al propunerii, care se pare că avea replică la toate, a spulberat printr-un discurs magistral, orice urmă de neîncredere.

(continuare în pag.10)

– Doamnelor și domnilor! A tunat el din spatele pupitrului. Vă înțeleg neîncrederea, dar nu v-o aprob. Vă asigur că am studiat bine problema, iar concluzia la care am ajuns este că situația nu se va schimba sub nici o formă... Iată de ce!... Odată cu adoptarea noii legi, faptele înscrinate azi, vor deveni profesii legale. Vom crea chiar instituții de formare profesională, axate pe pregătirea personalului în noile domenii de activitate, întrucât și aici, ca în orice meserie, oamenii vor avea nevoie de documente care să le ateste competențele profesionale. Vă dați seama că, așa cum se întâmplă în orice zonă profesională profitabilă, vor putea să se califice toți doritorii, dar nu vor putea profesa decât aceia care au într-adevăr înclinații spre acel gen de muncă, cu atât mai mult cu cât eu estimez că aici concurența va fi devastatoare. Prin urmare, credeți c-o să supraviețuiască pe piața muncii un ageamiu, care o să vrea, spre exemplu, să fure - nu contează că de la stat ori privat! că din buzunare, ori cu acte-n regulă! - dacă n-are anumite calități native, pe care nu vreau să le mai enumăr eu aici? Nu! Firește că nu!... E ca și când ar vrea să profeseze chirurgia, un bolnav de Parkinson. În concluzie, doamnelor și domnilor! Pot să vă garantez că după legalizare, aceste îndeletniciri devenite meserii, vor fi desfășurate tot de cei care le practică astăzi. Mai mult, practicanții noilor profesii vor avea cu siguranță grijă să se asocieze în diverse organizații cu caracter profesional, în care să nu permită accesul oricărui neavenit, căruia i s-a năzărit...să zicem, să practice înșelăciunea... ori evaziunea.

Răspunsul parlamentarului a fost, pare-se, mulțumitor, deoarece sfârșitul său s-a pierdut în ropotele de aplauze ale auditoriului. Un deputat din Capitală a vrut să știe ce crede inițiatorul legii că va fi soarta bugetului de stat după ce evaziunea fiscală va deveni legală.

– N-o să fie nicio problemă, stimate coleg! Odată devenită legală, o vom putea impozita, aducând astfel bani suplimentari la bugetul statului. Mai mult, având în vedere estimările, care semnalează profitabilități deosebite în domeniu, voi propune chiar Guvernului să acorde unele stimulente importante pentru încurajarea acesteia.

Ultima întrebare a venit de la un senator timid și pipernicit, pe care prea puțini îl cunoșteau. Stătea, de regulă izolat, într-o margine de sală, iar la discuții nu prea avea loc, dar când o făcea totuși, stârnea ilaritatea întregii săli cu subiectele puerile pe care le aborda.

– Îmi cer iertare!... a început el. Am și eu o mică nelămurire. Aș vrea să știu ce se va întâmpla cu cei care vor comite faptele nou înscrinate? Adică cu cei care nu vor putea renunța la a fi cinstiți... onești... chiar dacă vor vrea... Eu zic că n-au nici o vină că s-au născut așa... mai blegi... fraieri... mă rog... cum i-o crede lumea...

A fost nevoit să se oprească și să aștepte răspunsul la cât reușise să rostească din întrebarea sa, întrucât hohotele de râs ale colegilor săi, îi acopereau deja cuvintele.

- Vă gândiți, cu siguranță, dragul meu coleg, că se vor umple pușcăriile cu acești oameni, nu-i așa? și-a început răspunsul cu o întrebare, inițiatorul proiectului, zâmbind superior, mândru de perspicacitatea de a fi intuit și ceea ce nu apucase să rostească parlamentarul. Ei bine, nici din acest punct de vedere nu trebuie să ne facem griji!... Știm cu toții cât este de greu pentru cineva să

dovedească despre sine, la noi în țară, că e cinstit, corect sau onest. Vă imaginați cât de dificil ar fi pentru un procuror să facă dovada existenței acestor delict, la o altă persoană. Nici flagrantul, în opinia mea, nu cred c-ar da rezultate într-o astfel de speță.

Odată spulberată și ultima obiecție și având în vedere că dezbateră durăse „zi de vară, până-n seară”, iar câțiva dintre parlamentarii noștri (puțin peste jumătate, din cei prezenți, firește...) „moțăiau” profund, s-a trecut la vot și, cu o majoritate covârșitoare, inedită inițiativă legislativă, a fost adoptată. A venit apoi și ziua publicării legii în Monitorul Oficial, zi din care aceasta începea să producă efecte. Timpul însă trecea și părea că nu se întâmplă nimic. Scepticii – puțini la număr, e adevărat – care crezuseră că va avea efecte devastatoare asupra vieții economico-sociale, începeau deja să se îndoiască de previziunea lor.

Abia după vreo lună au început să apară primele semne... Mai întâi la Ministerul Finanțelor unde, când experții au tras linie și au făcut socotelile, au constatat că încasările la buget pe ultimele treizeci de zile se dublaseră, față de luna anterioară. Ministrul s-a supărat teribil pe subalternii săi și, suspectându-i de superficialitate, i-a făcut cum i-a venit la gură, apoi i-a expediat să refacă calculele și, până seara să-i prezinte rezultatele corecte.

Tot cam în același timp, situația s-a tensionat și la Ministerul Justiției. Aici ministrul a amenințat că va da afară toți secretarii de stat, dacă în douăzeci și patru de ore nu avea să primească o situație conformă cu realitatea privind activitatea din justiție, pentru luna ce abia se încheiase. Se considera, pe bună dreptate, dezinformată, chiar sabotat din interior.

– Cum e posibil, a zăbierat el plin de indignare, ca la nivelul întregii țări, într-o lună întreagă, să se afle pe rol doar douăsprezece procese, mari și late și acelea pentru niște fapte mărunte, săvârșite din culpă???... Douăzeci și patru de ore!... urlase el, încheind. Atât aveți!...

Cea mai tragică situație însă s-a petrecut la Ministerul Muncii, unde ministrul stătea cu demisia pe masă și ezita resemnat, între a o înmâna imediat prim-ministrului, sau a mai aștepta până a doua zi dimineață.

„Se pare că funcția asta nu-i de mine” se gândea bietul om derutat. „Am eșuat lamentabil. Pe bună dreptate, n-am ce căuta aici. Ce fel de ministru al muncii sunt eu, dacă nu reușesc să controlez și să impun respectarea legii, în acest sector atât de sensibil!... Cum e posibil ca toți angajații din țară să se situeze în afara legii și să lucreze cu contract de muncă!... Cum se poate ca toți agenții economici să rețină și să vireze integral și ilegal, firește, contribuțiile de asigurări sociale pentru toți angajații!... Unde vom ajunge, Doamne?!...” se lamenta el.

Așa cum era de așteptat, o asemenea stare de fapt nu putea trece multă vreme neobservată de premier, astfel că a doua zi, chiar de la prima oră, acesta și-a convocat toți miniștrii de

(continuare în pag.11)

urgență, într-o ședință de guvern extraordinară. După ce i-a îndemnat la calm și luciditate, întrucât o stare de panică generalizată, nu putea, sub nici o formă, să conducă la adoptarea unor măsuri echilibrate, a cerut fiecăruia să prezinte cât mai succint, dar la obiect, situația din ministerul pe care-l coordona. După ce a ascultat raportul fiecăruia, neînțelegând nici el mare lucru din ceea ce se întâmpla și considerând că are nevoie de mai multe informații, a amânat pentru moment luarea vreunei decizii și a hotărât să trimită pe tren Corpul de Control aflat la dispoziția sa, urmând ca la capătul a două săptămâni de investigații, acesta să-și prezinte raportul cu constatările făcute. Pentru o și mai corectă cunoaștere a straniei realități cu care se confrunta biata țărișoară, a solicitat chiar sprijinul serviciilor secrete.

După ce s-au scurs cele două săptămâni, în care structura guvernamentală de control își împletise competențele și eforturile cu cele ale serviciilor speciale de informații, pe masa prim-ministrului au ajuns rapoartele detaliate cu rezultatele verificărilor. Din studiul atent al acestora, șeful Guvernului a desprins cu claritate concluzia năucitoare că toți aceia care, înainte de apariția noilor reglementări, se situaseră în afara legii, nu suportaseră starea înjositoare și plictisitoare în care se treziseră aruncați peste noapte, respectiv de a trăi conform percepțelor legale, și optaseră pentru una din următoarele două variante: cam jumătate dintre ei părăsiseră scârbiți teritoriul țării, cu regretul și convingerea sincera că „...aici, nici măcar o infracțiune cinstită nu mai poate fi comisă...”, strămutându-se de urgență pe alte meridiane, unde punerea în practică a talentelor lor, se face în continuare, cu generare de adrenalină; cealaltă jumătate aproximativ rămăsese pe loc să sfideze legea, chiar dacă cei ce-o compuneau se simțeau condamnați să se țină doar de mici găinării, cum ar fi cinstea, corectitudinea, onestitatea etc.

Rapoartele, bine documentate și minuțios întocmite, conțineau și explicații concrete, legate de unele situații care dăduseră și dădeau, în continuare, bătaie de cap guvernării. Astfel, ele deslușeau situația care-l adusese în pragul disperării și la un pas de demisie, pe ministrul muncii, acesta aflând că motivul pentru care toți angajații aveau acum contract de muncă și pentru toți se plăteau contribuțiile de asigurări sociale cu regularitate, era acela că angajatorii care folosiseră munca la negru sub vechea legislație, acum optaseră pentru a se situa tot în afara legii, încheind contracte de muncă tuturor angajaților. În ceea ce-i privește pe aceia care și înainte folosiseră angajații cu forme legale, ei păstrasera această stare de fapt, lăsându-și astfel o porțiță de scăpare în cazul în care vor fi vreodată suspectați de corectitudine.

Și ministrul de finanțe s-a lămurit repede de ce i se dublase bugetul, înțelegând, din exemplele ce se dădeau, că, spre exemplu, toți aceia care până de curând practicaseră evaziunea fiscală, își plăteau acum pe ascuns dările către stat, folosindu-se de tot felul de tertipuri, care mai de care mai ingenioase, cum ar fi utilizarea unor firme fantomă care, deși nu aveau nici un profit, virau la bugetul statului sume colosale cu titlu de taxe și impozite.

Ministrul de interne și cel al justiției s-au aflat într-o stare ceva mai specială. Ei au ascultat rapoartele și nu

știau dacă să se bucure de faptul că scăderea drastică a infracționalității urma să le creeze o misiune comodă în cadrul Guvernului, sau să se teamă că ministerele lor, lipsite fiind de obiectul muncii, vor putea fi desființate.

Cel mai fericit dintre toți însă a fost ministrul industriilor, care constatase la finele lunii anterioare o dezvoltare fără precedent a industriei metalurgice, iar raportul i-a oferit și explicația îmbucurătoare situații. Aceasta consta în cererea fără precedent de potcoave. Nu potcoave pentru cai morți, cum ați fi tentați să credeți, ci potcoave pentru purici. Aceștia – adică puricii, care nu erau puțini pe acele meleaguri – începuseră a comanda în ultimul timp, potcoave imense - nici unul, spunea raportul, nu comandase mai puțin de nouăzeci și nouă de ocale -pe care și le agățau de picioare, întrecându-se astfel frenetic, în executarea de salturi spectaculoase spre țăriile cerului.

Iar eu încălecai pe-o șa... Nu! Nu mai merge sfârșitul ăsta arhaic... Povestea mea e una modernă, deci are nevoie de un final modern... Ceva de genul: „Iar eu plecai c-o limuzină...”, sau „Iar eu mă urcai într-un bolid...” Mă rog!...

(urmare din pag.8)

năruiește definitiv și determină moartea Ioanei, urletul interior al lui Viorel împotriva sorții injuste, nebunia și îmbătrânirea subită a Aniței, nenorocul cel urmărește în continuare pe Marius etc... Disparația Ioanei nu e singura nedreptate a romanului. Soarta nevinovatei Zenovia, vecina Ioanei, este pecetluită și ea, chiar după dispariția soțului monstru Gavrilă. De aici și cheia titlului romanului: deși personajele plătesc îndeajuns pentru păcatele trecutului, toate se reîntorc ca un ciclu în viața urmașilor lor și „rănille se redeschid”, căci secretele celor care par a le lua cu ei în mormânt, sunt răni deschise pentru ceilalți. Rămâne întrebarea la care invităm și cititorul să răspundă: „cine a semnat aceste condamnări, cui îi place ca în viață să joace numai drame, al cui blestem s-a abătut asupra urmașilor?” - întrebare retoric lansată de către autoare.

Interesul prozatoarei pentru femeia numită Ioana înseamnă reîntoarcerea scrisului feminin către lumea provinciei, sau revenirea la romanul cu reflecții despre iubire și fatal, despre femeia „caz” din literatura noastră? Totul e posibil. Întrucât, prin romanul său fundamental trăirist și psihologic, deși „pământul acoperă durerile, mormintele ascund povești triste de viață și totul intră în uitare”, Speranța Calimi a lansat dilema personajului victimă, care nu se poate descătușa din sfera de acțiune a unui mecanism social căruia nu-i înțelege principiul de funcționare. Să însemne aceasta o nouă cale redeschisă romanului feminin? Iată o direcție în atenția criticii viitoare.

Melania CUC

Nu sunt un revoluționar

Azi
Ar trebui să fii lângă mine,
Să-mi tragi perechi de palme peste fața
Brăzdată de ger.
Să spui o dată și încă o dată:
- Ești lașă!
Nu.
Tu ești milos și nu o vei face...
În scaunul cu rotile din capătul mesei,
Ochi în ochi cu durerea mea muritoare
Este doar o dără de nuanțe albastre,
Panglică de mătăasă
Căzută din pălăria anei karenina.
Dacă aș fi fost nebunul întruna
Mutat pe tabla de șah
Aș mirosi și azi a degete îngălbenite
Cu tutunul generalilor albi.
Nu sunt un revoluționar,
Nici cobai
În tot acest experiment care
Își are rostul lui
În clipa coagulată ca o pipotă
De pasăre despătată în baionetă.
Garda s-a schimbat la palatul de iarnă.
Capelanul care a vegheat arestații
Este liber cugetător.

Pe sub bluza mea de mătăasă

Ajung prima la ceasul de la universitate...
Ți-am dovedit încă o dată
Că sunt un mare predigistator;
Scot din poșetă iepurași mov
Și pe gură, cuvintele care mi-au lipsit
De când ai plecat către tropice.
Pietonii sunt grăbiți și nu văd
Pe sub bluza mea de mătăasă
Inima cum arde.
Se incinerează încă un necunoscut
În mijlocul mulțimii
Care merge cu capul în piept
De-a lungul amiezii toride.
Tu întâzii, ca întotdeauna,
La întâlnirea cu mâinile, cu ochii,
Cu trupul meu de păpușă supusă.
Între timp,
Aș putea afla totul despre moartea
Prințesei...
Nu o voi face.
Peste durerea gata încheată în noapte
Mă preling ca jivina fără de blană.
Picături de roșu rămân pe pereții
Orașului cu inscripții bezmetice.
Tu întâzii la execuția mea publică
Din inerție.
Și....cad bombe în încrețiturile bulevardului
Unde își face intrarea cu lauri
Tramvaiul cu cai și produse de parfumerie.

Partea asta de duminică

Politiștii a greșit
Numărând pân' la zece... în gând.
Alt prieten din copilărie este strivit
Pe șinele gloriei
Care ne privește indiferentă
Din interiorul unui tub de neon.
Fenomenul e optic.
Au luat act de poziția mea
În fața betoanelor
Rădăcina platanului și
Toți administratorii depozitului
Cu fier vechi.
În partea asta de anotimp
Este mereu sărbătoare muncitorească.
Se perpelesc lozinci,
Se bea bere veche la sticlă...
Totul este aproape perfect
În teritoriul cu cea mai mare rată
De nedumerire a poporului.
Eu nu cred că există o pagină albă
În memoria mea, colo o...
Femeiușcă umblând gârbovită
Pe strada cu golanii ce joacă șeptica.
La birt se cântă din rărunchi
De inimă albastră:
Cratița din bucătăria socială
Are emailul sărit.

Numai boierii nu se duc la talcioac

În iadeșul de pasăre sacrificată
Floarea de glicină
Și-a înfipt adânc
Ghearele și caninii.
Tremură de furie neputincioasă
Grădina cu mandarina sălbatică!
Martorul meu a văzut toată nebunia
Care se plimba cu canişul în lesă
Și țigară de foi în colțul gurii.
Rânjind.
În partea opusă a poemului,
Măturătorul de stradă
Citește soarta în zațul cafelei...
Da,
Îl așteaptă o altă noapte foarte murdară,
Un drum lung prin
Cenușa cartierului;
De la centrul lumii către periferia,
Unde câinii maidanezi ling mâna
Șoferilor de pe limuzine ce miros a miri.
Numai boierii nu se duc la talcioac
În fiecare dimineață de joi.
Îi aud cum tușesc,
Cum își târșesc papucii vechi
Printre rafturile bibliotecii
Cu uși secretizate
Și cele o mie și unu de sipete
Pe care le-au cărat după ei
Din bizațul grecesc.

Petre RĂU

**Grădina rodnică și de neuitat
a versului ispititor****[Vasile Pintilie – Desculț prin roua proaspăt cosită
Ed. InfoRapArt, Galați, 2012]**

Chiar dacă îl aflăm pe Vasile Pintilie la prima sa carte, grupajul de poeme prezent aici - în volumul intitulat parcă ocrotitor, nostalgic și sugestiv mioritic "Desculț prin roua proaspăt cosită" - ar putea stârni invidia oricărui poet consacrat.

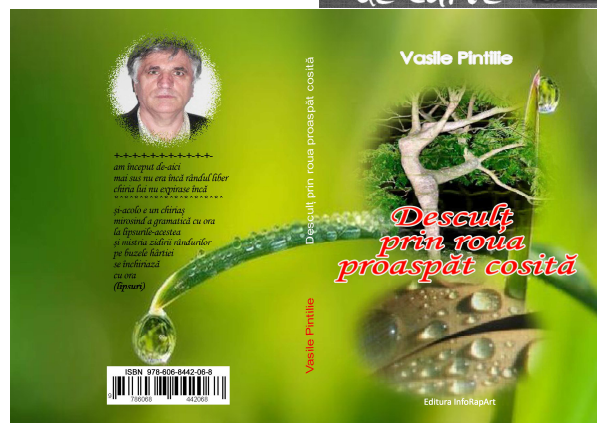
Autorul nu scrie doar ca să-și vadă numele tipărit pe hârtie. El scrie ce simte, transmite emoție, transmite o bună seamă din gândurile sale, și face toate astea pentru că are permanent ceva de spus lumii. Textele expuse în acest volum par construite din multitudinea unor treceri subtile dintr-o lume reală într-una fantastică și invers. Ele sunt distribuite într-o varietate suficient de largă de teme spirituale, generale și pur umane.

Poemele din volum impresionează mai întâi prin prospețimea și forța de sugestie a epatatorilor imagini, dar și printr-o încărcătură lirică deosebită. Dacă pe alocuri ar putea fi vorba de un oarecare ermetism, acesta cu siguranță nu este unul frustrant pentru cititor, poetul lăsând să se întrevadă complexul creator, întregul eșafodaj artistic, de altfel, al lucrului făcut de o mână omenească, al scrisului său adică.

Vasile Pintilie

Se știe că, pentru o poezie de calitate e nevoie de multă sinceritate, dar și de o anumită constanță în a utiliza cât mai puține cuvinte căutate. În versul lui Vasile Pintilie nu întâlnim astfel de plafonări. Nici măcar în poezia rimată, în care, de regulă, se mai obișnuiește, mai ales la poeții începători, să se forțeze,

pe ici pe colo, rima sau unele sunete din silabele terminale.

Uneori simțim nevoia unei relaxări, unei implicări sau împliniri lumești. Alteori, însă, avem nevoie de câte-un abandon, de o nostalgie vulnerabilă sau chiar de vreo însingurare. Acestea din urmă sunt momente în care poți adulmeca prin toți porii anotimpurile, acestea petrecându-se în simultaneitate cu apatia noastră, odată cu intrarea în lumea sublimului delir repetabil al pustietății: "a venit toamna la gard / întrebând / dacă-și mai poate asmuți câinii / au colți de rugină și anul acesta" (toamna la gard).

Poetul dispune de o imaginație neostoită în arta de a identifica și coborî divinul și fabulosul în grădină, într-o realitate a blândeții ("a-nflorit un fluture / frunză rece ciutură" - frunză), acolo unde lumea se conduce doar după legile cerului: "iartă doamne / voluptatea sfântă de-a te uita / flămândă ofrandă de oi și ciobani" (rugă).

Chiar dacă ar putea părea un pic prea cerebrală pe alocuri, poezia lui Vasile Pintilie se salvează însă pe sine și revine în cele din urmă la sentimente firești, copleșitoare și ele până la un anumit punct: "mergem spre animale / îndărăt a crescut jungla" (stăpânul junglei).

Din cuvinte alese meșteșugit poetul reușește să creeze imagini variate, sugestive, încărcate de sentimente, cu rezonanță afectivă care alcătuiesc de fapt un tot simplu, coerent și la modul primar ingurgitabil: "și încă / de stâncă / e rana // din strana / uitării / iertării" (și încă).

Într-o regăsire și o fixare de identitate, nu alta decât una dată de existența efemeră a ființei, poetul vine cu versuri înălțătoare să întărească trănicia creației umane: "Întinde numai mâna / și-o să recunoști / fântânarul / de care te minunai / în fiecare zi / neobosit și nerăsplătit / sapă, curăță și zidește / lăsând semn cu toată viața lui / ție / de apă limpede" (fântânar).

Dinspre partea unui eu temperamental uneori ajuns în inevitabile răzvrătiri, nu am putea consemna mai mult decât o timiditate și o culpă a celui care pătimește, și atât, o resemnare și autoîmpăcare cu patima, fără să aibă curajul de-a ieși în întâmpinarea fermă a sentimentului: "Te am în bătaie de pușcă / Ți-s ochii căzuți în genunchi /

(continuare în pag. 14)

Hultanii îți scapă din cușcă / Cercând să mă scoată din unghi” (te am).

Lirismul poeziei lui Vasile Pintilie pare că se află sub imperiul unei acute experiențe de viață și se manifestă ca atare, ca un mecanism ființial predispus să declanșeze trăiri intense: *“Eu sunt un meșter Manole păgân / nu în ziduri de biserici / te zidesc / ci în pământul trupului meu / să încolțești în mine / ca niște viermi de mătase / devorându-mi frunzele / crescute pentru iubirea ta”* (eu, adică păgânul).

Într-un imaginar al istoriei, bazat deci pe realitate, poetul reactivează în tipare mentale memoria colectivă, într-o glorie și respect față de marii noștri înaintași: *“istoria ca formă de scoatere a cușmei / de pe-o ureche / și s-o atâră cu plecaciune de vârful sabiei / lui de-al nostru Domn cel Mare”* (reeducare). De altfel, din acest punct de vedere poetul manifestă o autentică adorație și închină mai multe poeme unor precursori în ale poeziei, în frunte cu Eminescu, Nichita Stănescu, dar și unor eroi ai istoriei neamului, precum Mihai Viteazu, Mircea cel Bătrân, Vlad Țepeș, Al. I. Cuza ș.a.

De asemenea, într-un obsedant reglaj al viziunii, eul liric se află permanent în căutarea clarității, chiar și pe cea abia deslușită dintr-o lume a dezordinii și haosului fascinant, prin epatante întrebări existențiale: *“doamne, de ce-ai făcut lumea / minunat de / cu susu-n jos?”* (cu capul în jos).

Printr-o sumă inedită de posibilități semantice putem fi totuși seduși de versuri sofisticate precum: *“un copil nevinovat varsă / un pahar de moșneag / într-o vreme de baltă / până ața își termină umbra”* (un pahar de moșneag), dar și de *“nici acum nu știu / ce vagabond de vânt cu tuleie de înserare / m-a fluierat / să intru în intersecție”* (intersecția), sau de *“cu tâmpla / pe umărul ideii / ochiul închis / transpiră / urma / primului pas”* (umărul ideii).

De un ermetism accentuat pare însă și poemul *“rachiul de toate zilele”* (să fie oare în culpă bine știuta licoare autohtonă *“făcătoare de minuni”* din titlu?): *“ninja cu ziar colorat pe burtă / și cagulă de plută / transmițând ritualul harakiri / executat în înghițituri repetate”*.

Cert este că poetul stăpânește variate registre ale limbii române, dar încearcă și multe din registrele clasice ale poeziei românești, în special pe cele ale marilor săi înaintași. Însă, chiar dacă împrumută uneori din stilul unor clasici iluștri, poetul pare că se autodefineste în fiecare poem al său. De pildă, într-un dulce stil sorescian autorul ne oferă imagini metamorfozante, izbitoare, care sunt de natură să suscite fascinația. Iată aici, sub o astfel de tentă, câteva versuri ce par a irumpe din însăși substanța sa artistică: *“cumetre / zise copacul sub foarfeca vântului / frizer / hai la o halbă / de vâlcea / pusă la umbră / să ne mai răcorim și noi”* (căldură). Sau, iată-l din nou, dând frumos și rezonabil într-un vers cu iz stănescian: *“...iarba crescută / leoaică / până la nivelul sărutului lor”* (discri-minare). Nici vorbă de lipsă de îndrăzneală, de timiditate în poezia sa: *“plouă / de-o înserare și ceva / cu umbre de cocori peste dealurile / flămânde de toamna fluturilor”* (toamna fluturilor).

Iată și un expozeu subtil și riguros privind motivul efemerității și repetabilității, explorat cu inteligență creativă de autor: *“asfințitul își face planuri de noapte / ne caută din răsărit / în asfințit”* (un pahar de moșneag). De altfel, timpul, care înseamnă totul, ia totul, dar și dăruiește totul, își găsește un spațiu generos în multe din plăcutele versuri ale poetului: *“mergea agale orologiu / cu ochii după picioarele bronzate / ale norilor”* (orologiu).

Spațiul însă este prezent începând de acolo de unde se eliberează cuvântul (*“cuvântul / doină / copilul legitim al bucuriei / și-al durerii”* – Eminescu), în sensul unic și egocentrist al poetului, un fel de univers specific prin care străbate simfonia divină a lumii ca un strigăt în armonie cu timpul metafizic: *“Ce-nseamnă o zi fără tine? / un negru fugind / cu toate anotimpurile în șira spinării / fugind și știind / c-o să fie linșat”* (fără tine).

Poetului nu-i este indiferent deloc formatul clasic al versificației, reușind prin șarm și sensibilitate artistică să zugrăvească sentimente deosebite în versuri șablonate prozodic de mulți dintre înaintași: *“Pe-un peron, în lung de gară / Unde timp nu mai există / După dragostea de-aseară / Ochii tăi nu cer, insistă”* (șuier). La fel de subtil și inspirat și atunci când eul liric își “stinge” sublima “povară” a unui memorabil dor: *“Beau la crâșma gurii tale, / Doru-mi ți-am legat de gard / Ochii tăi mă dor, mă ard, / Numai tu îmi ești în cale”* (Beție).

Autorul ține să ne demonstreze că este și un iscusit inovator. De pildă, poemul *“lipsuri”*, semănând cu un veritabil experiment literar: *“și-acolo e un chiriaș / mirosind a gramatică cu ora”*, ca de altfel, sau mai ales, poemul *“ciocârliei(i)”* ș.a.

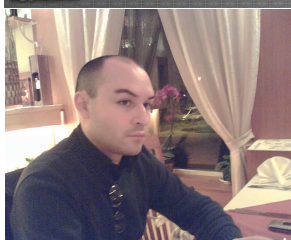
Cred că Vasile Pintilie ne convinge în acest volum că are forță artistică, că este autentic și că strălucește în multe din versurile sale.

El este poet pentru că din poezia sa putem desluși idei și sentimente, trăiri la cel mai înalt grad al emoției. Mai este poet și pentru că scrisul său ridică probleme și naște provocări, dar și din aceea că, același scris al său este, în marea lui parte, o invitație certă în a-ți revizui și (re)examina gândurile.

Poate că nu e un poet sortit să aibă mare succes în rândul publicului larg, dar cu siguranță versul său va bucura multe inimi de cititori și va rememora o bună parte din satisfacția versului modern autentic.

Vasile Pintilie, un poet care abia își conturează opera, dar despre care cu siguranță vom mai auzi.

Luca CIPOLLA

(poet Italian și traducător de limba română)

Substanță

Substanță,
cât erai de substanță;
și după grație
acea căutare a ta
neînfrântă;
cuvintele obosite la trezire,
eu obosit
unei memorii oarbe;
și rătăcit în suflarea aceea,
acolo unde se stinge
chiar ultima notă
și ultima rază te umple.

Arachne și eu în așteptare

Păianjenul țese pânza lui
și singura fiică nu mai ești;
tace sufletul meu în pernă
și arde tămâie
până la o lentă agonie,
fii prezent dar în concediu,
strălucitor și salubru aerul nu vibrează
și mă emoționezi,
de numai piatră Sinai.
Acum nerușinată hrănești razele
unei pânze
pe care o filezi din zori și până-n seară
și în sarcină
pretenția să te numești viață.

Tapetum lcidum

Din vârf
eu vă observ,
ultima cupă vărsată,
nu rămâne decât uluire.
Și n-avem țară,
n-avem sat,
muzicienii lui Dumnezeu și ai Mamonei,
barzi în exil
ce într-o limbă care nu-i a lor
declamă versuri.
Cosmosul este un semicerc
pe care eu îngrop,
un nor de tul
în intriga evenimentelor;
de copil
mă mișcam cu privirea în pământ,
încă mai am dăre de salivă
pe gură
și nu sunt decât o umbră,
o pisică ce cascade,
din ochii ei, da, vă observ
și nu rămâne decât uluire.

Premiul I la Concursul literar "Visul", 2012

Eremitul

Inexorabil
te succedă și
citește numărul tău de tricou;
nimic nu îți incumbă
și la nimeni nu mai aparții;
cine te-a zămislit era ușuratic,
dai de înțeleș unui zeu
care avansează de-a lungul taluzului.
Trezești pământul,
aripi de iasomie
ia aerul
când severă seara te învelește;
dar tu nepăsător
nu ascuți beznele
nici nu te tulbură frigul
fără glas
care scorojește oasele
dinspre carul elegant
pe care îl scrutezi tresărind
ca o insectă
frugală a amintirilor
înălțând altare de piatră
unde inexorabil se cufundă.

Cuvintele mele sunt sărace

Cuvintele mele sunt sărace
ca lemnul de Dion
rezervat Olimpului sensurilor;
cuvintele mele au rădăcini
care se leagă strâns de trupul tău
și îl scutură în nădejde
să-ți obțină atenția;
cuvintele mele umile
care celebrează nonsensuri
de gol și de fraze vane;
cuvintele mele așa mahnite
că întristează un ostaș
în bătlia vieții;
cuvintele mele pentru tine,
impalpabile și ușoare,
cu pas delicat,
și doar acest lucru am să-ți dau.

Renata VEREJANU

Cântec

Femeia care plânge de parcă ar cânta,
Femeia care cântă de parcă-ar săruta,
Femeia ce sărută de parcă vrea să râdă,
Femeia care râde cu inima ei sfântă, -

N-a săpat cu șoapta, nici lumii n-a strigat,
Dorul circular în taină a purtat,
L-a ținut ascuns ca pe un bun furat, -
lubea nespun bărbatul din alt vis adunat.

Femeia care plânge de parcă ar cânta,
Femeia care cântă de parcă-ar săruta,
Femeia ce sărută de parcă vrea să râdă,
Femeia care râde cu inima ei sfântă...

Ia aminte

Am consumat bine cerul ochilor tăi,
N-ai să mă supui, ia aminte, acum
Pătrunsă-ntre-acești umeri grei
De scrum și de parfum...

Invidia cu unghii ascunse se-avântă
Și zgârâie lumina într-atât:
Fața icoanei e calmă și sfântă -
Mintea îi țâșnește pe gât...

Soarta mea, în ce joc te avânți?
Mi-e viața un singur minut...
Nici într-o cursă să nu mi-o ațâți -
Nici în viitor, nici în trecut...

Am consumat tot cerul ochilor tăi,
Am deschis văpăile mahnirii...
Fapta singură înaintea înțâi
Apoi își altoiesc spinii în noi trandafirii...

Vânzătorul vârstelor

El vinde un zvon, cum că nu mai plouă
Adâncul oglinzii în care ne schimonosim.
Vinde anotimpuri, vreo două
Neterminate, ca ziua în care murim.

El știe ce caută, în preț e priceput.
Un colind uitat păstrează la îndemână,
Și vinde c-o privire - un zâmbet cărunț
Fost tânăr un an ori o săptămână.

A vândut zile sărbători, a vândut multe...
Cine știe câte nopți mai are sub teighea...
Erup, nemișcătoare, orele trecute
În văpăi vândute, ce nu pot striga.

Cuvintele mele

Cuvintele mele, pedepsele mele îndelungi...
Vedeți, prinde puteri mucegaiul în grabă
Citind secretul intim al ochilor mei zăpăciți.
Numai să nu dau de o societate oarbă.

Nimic mai înțelept decât să te înapoiezi în sicriu
Și singur să tragi capacul, ermetic.
Pe oasele proprii - poeme amare-am să scriu,
Evidențindu-mi gândul profetic.

Marilor mari, metafora nu-mi străjuiește.
Cine ar vrea să-și preschimbe creierii săi
În cununi de lauri, blânzi și arcuiți - Cu ai mei?!

Îmi admir dușmanii când mă omoară fin...
Și liniștit dezghioacă alune între dinți.
Pe rugul nemuririi am să ard deplin,
Cum carnea lor n-a ars în suferinți.

Mica mea bucurie

Hai, râzi! Copil cu sufletul de ape,
Râzi! De fructul izbânzii așa de aproape,
Zilele vin cu buzele de lapte
Pe cerul memoriei să se arate.

Râzi! Mica mea bucurie, ca o vioară
Râzi! Sărutat pe frunte, odinioară
Când treci prin casa guvernamentală
Și scaunele toate se răscoală.

Râzi! Să se multiplice în fuga mea umbra
Și să ies din ținutul tristeții,
Dansând cu ultimele știri rumba.
Scuturând de pe slove scaietii.

Râzi! Drumul meu, grabnic dus
Și în răsărit, și în apus.
Râzi! Să nu încerce omul obtuz
Să-i umble vieții prin auz.

Consecință

Al naibii vifor... Deși ești plecat
Sărut retras și alintat,
Și palmit, ars de țigară...
Cămașa-mi goală stă în gară...
Ce șuierat... Ce șuierat... -
În șapte trupu-mi despicat.
Și două linii pe sub roți -
Al naibii vifor...
Ce mai poți
Sub ochii cerului uimit?
Nebună, nu mă las de ce-am iubit -
De fierbe-n gura mea cuvântul...
Al naibii seară, mă ia vântul
Și tu plecat de-o zi, de-o noapte -
Cu tine-s dusă jumătate...
Ce fac cu restul? Să înjur
Guvernul, viforul din jur?...

Tudor Cristian GONGU

Mica feerie

Duminica trecută am fost la biserică. Nu mai fusesem de mult și pur și simplu mi se făcuse dor de puțină liniște. Am aprins lumânări, m-am recules între icoane și o secundă am închis ochii.

Despre viață se pot spune multe. Minunea că găsirea unei clipe limpezi e mai prețioasă decât un milion în căutarea ei, faptul că un singur zâmbet poate ucide tristețea unui timp, sunt paradoxuri ce au pătruns de mult smaltul existenței. În fiecare zi frunzele plâng, dar noi îi culegem lacrima amară fără să îndrăznim să ne răstăm la copaci. Cerul frânge lumina și o sculpă în picături de dureri, iar noi credem că așa trebuie să se întâmple...

Sub tăvălugul negru care ne vorbește despre viață și gheață deschidem o umbrelă - spartă și ea pe alocuri - atât cât să simțim vremelnice săgețile nefirescului și nevoia căutării dreptății, atunci când ne umblă în călcâi.

Dincolo de disperări, de lupte, am uitat să visăm. Există atâtea farmec în vânt, în amurg, în ochi! Amestecă-te în geamătul ploii, trăneste-te pe iarbă și răzi! Ai să vezi, trebuie să înveți să vezi fumul de stele și strălucirea lui! În fiecare pas e o vrajă, iubiri stau să răbufnească, iar luna își vinde misterul visătorilor.

Viața, ca o veșnică duminică dimineață, ne invită la ea acasă să gustăm mireasma primului și ultimului păcat, să învingem apăsarea și durerile cu muzică! A fi romantic, a scrie versuri, a pluti. A dori, a te bucura, a iubi! Raze de dor prelungite printre umbre de cai, joc de copil, prima dragoste, galben și mov...

Câteodată îmi iau chitara, rezemată pe un scaun vechi și ciupesc corzile. Îmi lipesc urechea de lemnul rece, crăpat de vreme și cânt. Iar atunci nu mai aud nimic.

Decât mica feerie din cutia de rezonanță.

Definiția iubirii

Definiția iubirii este așa: puțin alb, un cer greu, nefericirea. Apoi, o ploaie rece, amestec de gheață și cer, carne și vers, durere scursă.

Ce contează scadența, atâtea vreme cât există magia? Nu-i întrebare cu răspuns care să nu alunge praful mincinos, plin sau gol, milă necrezută, absurd de mult. Toate întrebările sunt vinovate.

Mi-am făcut un inventar aici, unde scriu: e un dor ars, aruncat pe masă, ești tu, goală și un vâl aspru. Într-o altă lume am fost poet. Am avut atât succes încât cafeneaua mea preferată a ars. Să nu uiți!

Definiția iubirii nu ține cont de stih, titlurile alunecă pe treptele rupte, pe rolul sfârșitului de vis. Aproape că nu mai cred în nimic. Fiecare clipă e o cameră umplută cu tine, flacăra ce plânge, terminația disperării. Aseară am plâns.

Ce dacă ușa infernului e mereu întredeschisă, ce dacă speranța a plecat pe mare? Întrebările urcă dealul abrupt, crezul tresaltă, degetele se înnoadă. De vânzare a mai rămas numai sufletul. Cu sunetul la maxim, cu mine, fără tine.

Într-o altă lume am fost pictor. Te-am desenat fără culori, te-am inclus în dreptul meu la sâmbătă. Într-o altă lume ți-am fost zâmbet.

Definiția iubirii e ca o cutie: înăuntru e o cârpă aruncată printre jarii necurați, purifică visul pământul, suie calea prăpastia. Dincolo de tine nu mai e nimic. Dumnezeu există.

În calea mea stau două lucruri: ochii răi și toamna. În ochii răi se sting valurile mării, iar toamna ... dorm. Dorm și cântecele se îneacă... Nu-mi lua elanul.

Definiția iubirii este așa: tu și eu.

Picătură din torențială

Sens topit, crud. Albastru de nor, vis înzecit, iubire la mal. Urcuș prin ceață, ploaie zglobie, sărutul ochilor... Asta e starea pentru poezie, versuri, stihuri. Curaj absurd pentru dezvelirea sufletului, alunecăș apos, iubire fără răsplată.

Cine minte?

Cred că toți oamenii sunt niște poeți. Toți - trebuie să simt geamătul ierbii, sorb zilnic verdele de sub cer, toți dor. Toți oamenii ard zâmbetul, ard miercurile, mor din când în când. Toți suntem muritori.

Nu vă mai ascundeți de refren, nu mai fugiți de substrat, ideea vă ajunge din urmă, vă domină palmele minții, miezuri gând tentat de dragoste, mângâiere cerută. Toți oamenii scriu poezii în fiecare zi! Iubesc poeme în fiecare zi! Iubesc în fiecare zi!

...Poezia e concentrația noastră, a voastră, e un extras din transpirația gândului bun, suflet nevoițnic de perină. Minciuna ustură, ustură amiezile terne.

Noi toți, de fapt, suntem niște scriitori în mers. Fiecare pas e o strofă a fiecărui copac, jind de grindină, fiecare zâmbet - un imn.

Sunt ca oricare, ca oricine, o picătură din torențială. Dar... o picătură galbenă. Tu ce ești? Știu, ești poet, ca și mine, ca el, ca ea, ca noi... ca toți. Toți oamenii sunt poeți. Cei albi, cei gri... toți... toți scriu versuri, toți gem când miere seara, toți vis. Toți.

Diferența între oameni e doar una: unii au puterea să plângă.

Florentina STĂNCIULESCU

Culori bacoviene

*„Plâns de cobe pe la geamuri se opri,
Și pe lume plumb de iarnă s-a lăsat;
I-auzi corbii! - mi-am zis singur... și-am oftat;
Iar în zarea grea de plumb
Ninge gri.*

*Ca și zarea, gândul meu se înnegri...
Și de lume tot mai singur, mai barbar, -
Trist, cu-o pană mătur vatra, solitar...
Iar în zarea grea de plumb
Ninge gri”*
(Gri)

Cromatică în opera lui Bacovia nu are statut de figurant, ci de protagonist. Albul, negrul, violetul ori galbenul își împart mai toată poezia autorului.

În poezia bacoviană abundă negrul, culoarea morții, sugerând carbonizarea, trecerea în lumea anorganică. În impresionantele tablouri, poetul recurge, de multe ori, cu predilecție, la culoarea aceasta funebră, pe care Renoir o numea „regina culorilor”, iar Tintoretto „cea mai frumoasă dintre toate culorile”.

În poezia intitulată chiar *Negru*, alăturarea florilor carbonizate de sicriele metalice, arse și negre, de veșmintele funebre de mangan, creează o atmosferă de infern, în care uriașa ardere a redus la scrum nu numai lumea material, ci și pe cea a sentimentelor simbolizate de tristul amor cu pene carbonizate. Dar negre nu sunt numai elementele lumii material, ci și cele ale lumii spirituale. Poetul vorbește de „*negru destin*” (Plumb), de „*gândul care se-nnegri*” (Gri), de un „*negru croncănit*” (Oh, amurguri).

George Bacovia preferă deci culorile închise, sumbre - negru, violetul, griul dar și pe cele deschise cum este albul, galbenul etc.

Viziunea „copaci albi/negri” sau „frunze albe/negre” are un caracter ireal aici apărând motivul cromatic.

Negrul în opoziție cu albul creează un contrast sumbru, un „*decor de doliu funerar*”, deprimant: „*Copacii albi, copacii negri / Stau goi în parcul solitar: / Decor de doliu funerar... / Copacii albi, copacii negri*”.

Albul, culoarea purității, capătă la Bacovia o nuanță de tenebros. În parcul devastat de „*cancer și ftizie*”, pe „*albe statui feminine*” cad foi de sânge imaginând scene brutale, triviale „*pe alb model de forme fine*” (în parc). Amestecul caleidoscopic al negrului cu albul generează la Bacovia cenușul, plumburiul deprimant ca în

poezia Plumb, în care intensitatea cenușului stârnește o tristețe iremediabilă, o singurătate vecină cu moartea.

Alături de aceste culori dominante poetul folosește adesea și violetul. În amurgul „*de toamnă violet*” plopilor îi par poetului niște „*apostoli în odăjdii violete*” (Amurg violet). Până și plumbul ia culoarea violet ca în *Plumb de iarnă*. Ca să transcrie sentimentul tristeții sfâșietoare, poetul îi asociază violetului galbenul: „*În toamna violetă... / Pe galbene alei*” poezii triste declamă „*lungi poeme*”.

Violetul este o culoare halucinantă în poezia bacoviană, care sugerează stări de tristețe sfâșietoare, singurătate delirantă, imposibilitatea comunicării cu ceilalți. Violetul se asociază uneori cu galbenul, culoarea maladivului și a mizeriei în poezia lui Bacovia.

Foarte rar, Bacovia recurge la culori pastelate (verdele crud, azuriul, rozul, albastrul) dar și atunci când sunt folosite ele apar numai ca o străfulgerare pe retina, de obicei, sumbră a eului liric, care, bombardată de un asemenea caleidoscop de culori, capătă senzația de amețeală, de sfârșeală.

Galbenul este la Bacovia culoarea maladivului și a mizeriei: „*Și noaptea se lasă / Murdară și goală / Și galbeni trec bolnavi / Copii de la școală...*” (Moină).

Roșul, atunci când apare în poezia bacoviană, este culoarea fiziei și e figurat prin sângele tuberculoșilor, al „*atacaților*”. Într-un amurg bolnav, în-sângerat, frunzele curg de pe ramuri „*ca lacrimi mari de sânge*”, lacul, luna par și ele de sânge (Amurg).

O culoare improprie poeziei bacoviene, apărând numai uneori, ca o străfulgerare pe retina de obicei sumbră a poetului, este verdele, verdele primăverii, descătușat de chingile hibernale, verdele

(continuare în pag. 19)

crud după care e însetat ochiul mohorât al poetului toamnei ori al iernii, un verde care se asociază semnificativ, într-o poezie ca *Note de primăvară*, cu alte culori luminoase: albul, rozul, albastrul, azuriul: „Verde crud, verde crud... / Mugur alb, și roz și pur, / Te mai văd, te mai aud, / Vis de-albastru și azur”.

Uneori retina este bombardată de o ploaie de culori ca un caleidoscop amețitor: „*Haveizul din spatele palatului mort / Mai aruncă, mai plouă, mai plânge- / Și stropi căzând, în amurg, iau culori: / De sineală, de aur, de sânge. / Plutește un lanț de lebede albe, / Iar visul din parc în lac se răsfrânge- / Amurgul pe lebede pune culori: / De sineală, de aur, de sânge...*” (Amurg antic).

Putem afirma faptul că Bacovia își realizează simbolurile prin culori potrivindu-se foarte bine expresia latinească „et picture poesis”. Uneori, în poezia lui culorile spun mai multe decât cuvintele, în sensul că ele nu sunt componente ale unui limbaj obișnuit de comunicare ci ale unui sistem de structuri care se exprimă prin simboluri. Deși Bacovia a mărturisit poetic preferința pentru galben și i-a descifrat simbolul, noi am putut demonstra faptul că există și alte culori cu semnificații fundamentale în lirica bacoviană: alb, negru, gri, violet.

Luete izolat ele devin principiul vieții, al iubirii, albul: „*Orchestra începu c-o indignare grațioasă / Salonul alb visa cu raze albe / Un vals de voaluri albe* (Alb) și principiul negativ al morții, negrul: „*Carbonizate flori, noian de negru / Sicrie negre, arse, de metal, / Veșminte funerare de mangal, / Negru profund, noian de negru...*” (Negru).

Creația poetică a lui George Bacovia catalizează, într-o expresie artistică profund personală, întreaga experiență a symbolismului, așa cum s-a manifestat el în literatura noastră, și depășește, în unele privințe granițele acestui curent. Pentru George Bacovia poezia înseamnă trăire dramatică, confundare cu arta însăși, până la sentimentul impasului expresiei estetice.

(urmare din pag. 7)

ocoloște ipostaza naratorului omniprezent și oniscient, preferând o detașare benefică de traiectoria personajelor sale, urmărindu-le tribulațiile cu un ochi neutru, mereu capabil să surprindă meandrele și faliile unor psihologii convenționale sau, dimpotrivă, de un exotism social marcat.

Această pendulare între ingenuitatea unei perspective detașate și luciditatea prospectării unor geografii sufletești eruptive conferă prozelor Vioricăi Hagianu un aer de austeritate grațioasă, o forță narativă aproape hipnotică, probând o siguranță a scriiturii care trece dincolo de pojghița cuvintelor, dinamitând stereotipii și amorsând sensuri traducibile în cheie existențială.

Este reconfortant să constatăți că, în vacarmul atâtor mode pasagere și viciate de impostură, vocea autoarei noastre se impune cu claritate și eficiență, decupând din cotidianul imediat scene și personaje cu un coeficient maxim de credibilitate și reconfigurând un spațiu narativ și o formulă epică de o certă originalitate.

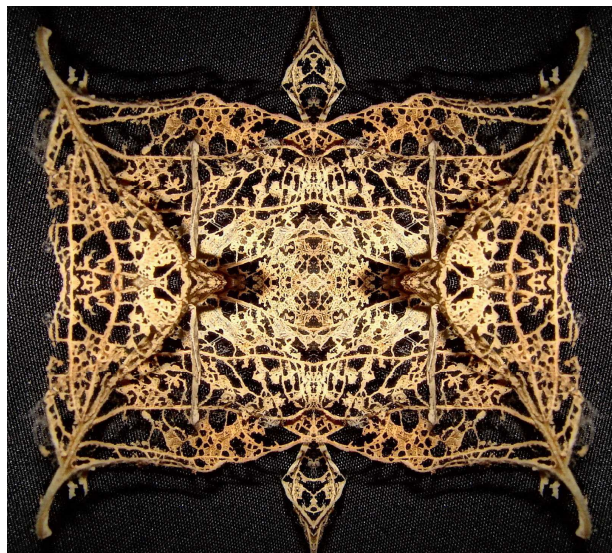

(urmare din pag. 5)

nuanțare și asupra unor poezii ale doamnei Aurica Istrate, pagini ce țin de această a doua noțiune, exemplificând mai relevant prin poezia „Sunt aici” (pag 39): „*Sunt aici, cu doruri, toată / o perdea prin care visul / Mă-nflorește dezbrăcată / Precum foaia albă scrisul // Domolită sunt și parcă-mi / Dau ulcioarele în muguri / De lumină și-mi îmbracă / Sâni mei cu gust de struguri // Dintre văile-n izvoare / Strecurate prin clepsidră / Cresc mirajuri plutitoare / Răsturnate în oglindă // În răcoarea dimineții / Roua-mi spală de păcate / Rimele ce-n drum poezii / Le-au dorit amestecate // Sunt aici, cu doruri, toată / O perdea prin care visul / Mă-nflorește dezbrăcată / Precum foaia albă scrisul*”.

Erosul aproape că este devoalat și totuși aproape decent, de asemenea, dar mai nuanțat, în poezia „Dezbracă-mă tu” (pag 49): „*În numele meu / dezbracă-mă tu / fără de grabă // de lacrimi / dezvelește-mi obrazul / de povară sufletul / de durere inima / de clipa din urmă / dezbracă-mă tu / cu pudoare // îmbracă-mă apoi / la loc / cu dragostea*”, cât și în „Erotica” (pag 50): „*Prin oglinda-n care visul / limpezit mi se desfată / te-am zărit ascuns în ochiul / lunecând pe nuri de fată // pe vicleanu-ți chip pictate / întrebări răspunsuri năru / prin virginele-mi păcate / mi te-ascunzi suspini și stărui // să m-aștern ca o felină / sub umbrarul palmei tale / să m-astâmperi în surdină / prin alcovuri nupțiale // sub potopu-ncins al gurii / nici un murmur să nu-mi scape / cald fior dospească-mi nirii / mă inunde-n valuri ape // și-n cutremurul izbânzii / îndulcească-ți-se vrerea / din arcuș să-ți fugă blânzii / cu păcatul și plăcerea*”.

Prin această a doua carte, poeta Aurica Istrate dovedește un tonus ideatic bine strunit prozodic, evidențiind metaforic profunzimi și sentimente personale sau unanim valabile, într-un registru acut, convingător și contaminant, în care se regăsește orice spirit sensibil la reverberațiile emoționale ale oricărei vârste.

Gravură de Dragoș-Radu Popescu

Aurica ISTRATE

Amintiri de familie

mama nu știa să mă sărute în somn
îmi săruta perna înainte de culcare
peste sărutarea ei mă învăța să fac
semnul crucii
tata nu știa să înjure
își încrunta sprâncenele dacă la răsturnatul
mămăligii nu eram printre cei șase în jurul
mesei. Bunicul a învățat târziu să-mi spună
"draga bunicului", abia când a înțeles că nu mai
puteam cumpăra zece biscuiți cu un leu.
Singură bunica, având uneori umbră de furnică
uriașă, torcea lumina opaițului
în îmbrățișări tăcute.

Încotro?

Dorința scapă din frâu
E deja pe celălalt trotuar
Și înaintează în sens invers

Un trecător chipeș
O soarbe din priviri
Amintindu-i că poate fi dorită

Ajunsă în intersecție
Își încrețește buzele
Într-o prelungă întrebare
Încotro?

Secunda aceasta

secunda aceasta
secură azvârlită la țintă
deasupra capului
așterne o umbră de pasăre
peste buza paharului
din care mă sorbi

Te-aș răstigni

te-aș răstigni iubite de-aș fi cruce
și pironit în șoapte te-aș iubi
să nu mai știi de tine pân' ne-om duce
și ne-om întoarce înapoi copii

te-aș răstigni iubite de-ai fi vers
iar eu catren arzând autumnal
cu iambi plecați să afle-n univers
cununa-ți dintr-o rimă de final

te-aș răstigni iubite de-aș fi zbor
tu aripă de-ai fi într-un înalt
să urci prin mine chiar de eu cobor
să ne hrănim cu visul celuiilalt.

Vamă pe umbre

Cadența șoptelor eu n-o mai știu
Uitarea ei se odihnește-n mine
Și nici oglinda-n care vrei să fii
Nu-mi potolește liniștea de tine

Mi se răstoarnă dorul-n spre apus
Pe vâsla ta ce-mi rupe umbra-n două
Iubitul meu departe mi te-ai dus
M-adune-n ziuă ochiul tău din rouă

Mă împlinesc zorii să rămân
Peste căldura ca o răsuflare
Pe buza ta flămândă să amân
O-mperechere sau o sărutare

Ne vămuesc toți hoții nesătui
De râvna ta, de setea mea de tine
Și nascocesc tot felul de statui
Și rugăciuni, să uiți cumva de mine

Dă-mi un genunchi, să-l pun la închinat
Lângă al meu, să ne supună ruga
Pân' s-o spăla pământul de păcat
Pân' om putea întoarce buturuga

Și dacă-n noapte umbra mea ești tu
Și dacă-n ziuă umbra ta sunt eu
Chiar dacă da-ul meu se-aude nu
Ne poarte-n cer de grijă Dumnezeu.

Sunt aici

Sunt aici, cu doruri, toată
O perdeă prin care visul
Mă-nflorește dezbrăcată
Precum foaia albă scrisul

Domolită sunt și parcă-mi
Dau ulcioarele în muguri
De lumină și-mi îmbracă
Sânii mei cu gust de struguri

Dintre văile-n izvoare
Strecurate prin clepsidră
Cresc mirajuri plutitoare
Răsturnate în oglindă

În răcoarea dimineții
Roua-mi spală de păcate
Rimele ce-n drum poeții
Le-au dorit amestecate

Sunt aici, cu doruri, toată
O perdeă prin care visul
Mă-nflorește dezbrăcată
Precum foaia albă scrisul.

Cosmina COSMA

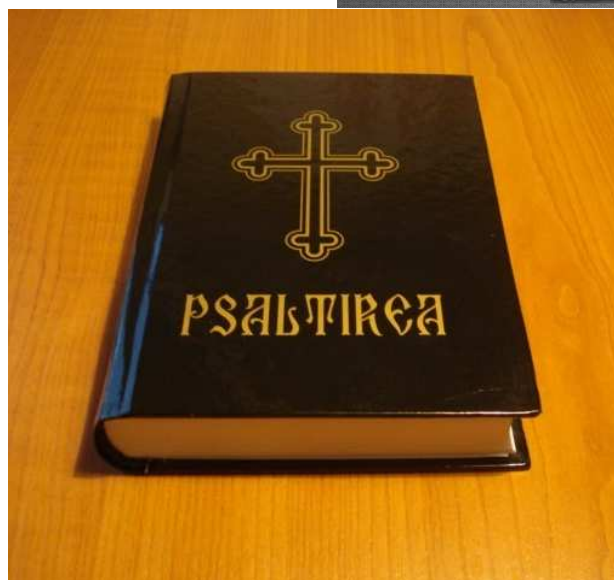
Influența psalmilor în limba română

Conform Dicționarului Enciclopedic de Cunoștințe Religioase, cuvântul „psalm”, derivat din „psalmos”, reprezintă o cântare dintr-un instrument cu coarde, pentru că psalmii se cântau acompaniați la harfă. Psalmii sunt creații lirice cu tematică religioasă ce formează una din cărțile Vechiului Testament, numită Psalmi și atribuită regelui David. În primele secole ale creștinismului, cei 151 de psalmi, din care 150 de psalmi canonici și unul necanonic, au fost reuniți în cartea numită Psaltire. Tematica psalmilor, evident religioasă, cuprinde mari probleme ale Vechiului Testament, cum ar fi: Dumnezeu și lumea creată de El, destinul omului pe pământ și după moarte, îngerii, Ierusalimul și Legea lui Dumnezeu, momente din istoria poporului evreu, pedeapsa și răsplata sau ideea de mesianism. Psalmii, prin sentimentele pioase exprimate, prin varietatea de elemente religioase, au găsit un teren prielnic în sufletele credincioșilor, fiind un mijloc de slăvire a lui Dumnezeu. În primele veacuri, aceștia au intrat din cultul iudaic în cultul creștin, cei dintâi și cei mai importanți psalmi folosiți în cultul Bisericii primare fiind psalmii mesianici în care s-a profețit venirea Mântuitorului, viața Sa, patimile și propria-i moarte. Majoritatea psalmilor au fost scriși însă în secolul al X-lea, în decursul epocii de aur a poeziei israelite.

Ca o antologie de 150 de psalmi, Psaltirea cuprinde un larg registru de subiecte, incluzând revelația despre Dumnezeu, creație, omenire, mântuire, păcat, dreptate și neprihănire, rugăciune și pedeapsă. Dumnezeu apare într-o multitudine de forme; El este: scut, stâncă, fortăreață, păstor, creator, conducător, judecător, susținător, vindecător, iar ca trăsături distincte manifestă cu predilecție iubirea, mînhirea și mila, el fiind omniprezent și omnipotent, Atotcunoscător și Atotputernic.

În Biblia apărută în anul 2001, părintele Bartolomeu încearcă și o clasificare a psalmilor, grupându-i după următoarele categorii: *Imnuri* - sunt în general cântări de slavă și preamărire a lui Dumnezeu ca Împărat universal sau Împărat al Sionului; *Rugăciuni*, care pot fi individuale sau colective - plângeri adresate lui Dumnezeu, rugăminți la vreme de necaz sau de suferință; *Psalmi* de mulțumire - recunoștința credincioșilor pentru ceea ce înseamnă Dumnezeu în viața lor; *Psalmi regali* - se referă la persoana regelui sau la ceremoniile legate de curtea regală; *Psalmii mesianici* - în întregime sau parțial se referă la Domnul Iisus Hristos prin dimensiunea lor profetică.

Componenta religioasă a culturii române este foarte vie în perioada premodernă. În Evul Mediu, creștinismul, care a fost adoptat timpuriu de către strămoșii românilor, devine o religie bazată pe carte. Cuvântul scris,

mai întâi în formă de manuscris, iar mai apoi tipărit, circulă prin intermediul cărților de cult în limba slavonă, traducerea cărților de cult grecești fiind determinată de nevoia Bizanțului de a creștina popoarele slave. În acest scop, Chiril și Metodie au tradus Biblia și cărțile liturgice în slavonă și le-au făcut să circule în tot spațiul sud-est european. Așadar, religia și literatura dezvoltă, începând cu secolul al XVI-lea, un palier comun, în care prelați și cărturari contribuie la modelarea limbii române din dorința de a da glas credinței.

Începuturile culturii scrise a românilor sunt profund legate de viața lor spirituală, de credința în Dumnezeu și de raportarea la sacru a fiecărui individ, fie el om simplu, slujitor al bisericii sau voievod. Religia, alături de istorie, este cel dintâi fundal de manifestare a culturii scrise și a literaturii. Cartea religioasă românească este mai întâi o carte de cult în limba slavonă și de-abia apoi o carte de cult în limba română. Traducerea ei prilejuiește cea dintâi exprimare a creativității prin cuvânt în limba noastră, chiar dacă timidă, aproape insesizabilă la început. Trăirea religioasă determină trecerea prin mai multe filtre a dogmei creștine și a cărților sfinte: unul este cel al identității și al culturii colective, altul al identității și al culturii individuale. Dimensiunea religioasă a existenței capătă treptat forme de expresie românească, mai întâi prin actul traducerii, apoi prin actul creației individuale, fie în cadrul bisericii, ca literatură religioasă, fie în afara ei, ca literatură de inspirație religioasă. Manuscrisele creștine în limba slavonă și în limba română, alături de tipărituri, deschid calea pentru exprimarea sentimentului religios. Din acest punct de vedere, putem vorbi de o așa-zisă bibliotecă a creștinismului, ce conține două compartimente: cel destinat spațiului neeclezial: literatură patristică, liturgică, apologetică, teologală, canonică, pastorală, duhovnicească; cel destinat spațiului extraeclezial: pe de o parte, o literatură destinată educației creștine și edificării duhovnicești a bunului creștin, legată de religia trăită: Biblia, rugăciuni zilnice, cântări bisericești ode și imnuri,

(continuare în pag. 22)

canoane, acatiste, Psaltirea, catehismul; pe de altă parte, o literatură pioasă: cărți de rugăciune, scrieri apocrife, creații hagiografice, literatura mistico-ascetică, calendare, literatură moral-edificatoare, literatură cultă de inspirație religioasă.

Din cel de-al doilea compartiment, cel destinat spațiului extraeclezial, am ales pentru acest studiu comparativ al textelor biblice, psalmul 18, al lui David, folosind următoarele opere:

- Psaltirea slavo-română, tradusă de diaconul Coresi în anul 1577;
- Psaltirea pre versuri tocmită, scrisă de mitropolitul Dosoftei în anul 1673;
- Biblia de la București sau Biblia lui Șerban, publicată în anul 1688;
- Biblia de la Blaj, cunoscută și sub numele de Biblia lui Clain sau Biblia lui Bob, publicată în anul 1795, a doua traducere a Sfintei Scripturi în limba română;
- Biblia tradusă și publicată de Dumitru Cornilescu în anul 1921, traducere neaprobă de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române;
- Biblia tradusă de Bartolomeu Anania, publicată în anul 2001 la București;

Psalmul 18 ar putea fi încadrat cu ușurință, după criteriile de clasificare enunțate de Bartolomeu Anania, în categoria imnului, fiind o cântare de slavă și de preamărire a lui Dumnezeu. În acest psalm, cerul este deschis pentru cei care vor să-i pătrundă tainele și este în același timp o dovadă și un sol al puterii, măririi și minunilor Creatorului. Cerul, sinonim cu Tăria în majoritatea traducerilor, devine vestitorul lui Dumnezeu, se deschide și povestește celor capabili să înțeleagă, povestește creștinilor. Graiurile, cuvintele, pământul și marginile lumii nu sunt bariere în înțelegerea puterii dumnezeiești.

După majoritatea traducerilor, Soarele este însuși Creatorul, de căldura lui nimeni nu este ferit și nici nu vrea să se ferească pentru că el înseamnă viață. În traducerea lui Cornilescu, Dumnezeu este cel care a clădit un lăcaș Soarelui, un cort, dovedind astfel atotputernicia Lui.

Legea lui Dumnezeu este prezentată sub toate aspectele ei: „Legea” în sine, care este un termen general ce privește voia revelată a lui Dumnezeu, legea care ordonează viața omului; Mărturia Domnului, cuvântul adevărat al lui Dumnezeu, voia Sa; Orânduiri Domnului, reguli distincte care duc la o viață fără prihană; Poruncile Domnului, voința autoritară, lumina călăuzitoare pentru cei necredincioși care caută calea; Judecățile Domnului, legile care guvernează viața socială și care conduc la dreptate și neprihănire.

Un alt element important în acest psalm este dorința de neprihănire, de iertare a păcatelor făcute cu voie sau fără voie. Astfel, Dumnezeu apare în ipostazele sale multiple: legiutorul, exemplul, autoritatea, lumina, iertătorul, ajutorul. În finalul psalmului 18, în cele șase traduceri supuse analizei, Dumnezeu este numit astfel:

- Coresi: ajutorul, izbăvitorul;
- Dosoftei: agiutorul, izbăvitorul;
- Biblia de la București: ajutorul, mântuitorul;
- Biblia de la Blaj: ajutorul, izbăvitorul;
- Biblia lui Cornilescu: stânca, izbăvitorul;
- Biblia lui Bartolomeu: ajutorul, răscumpărătorul;

Este interesant de observat modul în care s-au modificat aceste apelative ale divinității. În cazul cuvintelor ajutorul și izbăvitorul, transformarea este explicabilă prin evoluția limbii române literare, acestea fiind forme arhaice ale unor cuvinte care se regăsesc astăzi în limba română literară într-o formă actuală. Se observă însă cu ușurință că sunt prezente și alte cuvinte care, bineînțeles, arată puterea dumnezeiască, dar prin alte apelative.

Ca parte a lumii ortodoxe, poporul român a avut Biblia tradusă după Septuaginta. În a doua jumătate a secolului III î.Hr., Ptolemeu al II-lea Filadelful a patronat și finanțat traducerea Bibliei în limba greacă. Aceasta a fost făcută în orașul Alexandria de către 72 de învățați evrei aduși din Palestina și noua versiune a fost numită Septuaginta. După tradiție, cei 72 au lucrat separat, asistați de Duhul Sfânt, versiunile lor dovedindu-se în final identice. Septuaginta a căpătat astfel o mare autoritate, a devenit *textus receptus*, textul revelat al întregului Răsărit european, definit mai târziu ca ortodoxie. Pentru a susține această idee, citez dintre cele mai importante traduceri ale Bibliei după Septuaginta: Biblia de la București - 1688, Biblia de la Buzău - 1854-1856, Biblia lui Șaguna - 1856-1858, Biblia de la Blaj - 1795, pentru uzul greco-catolicilor. Marea ruptură s-a produs în anul 1936, odată cu apariția Bibliei traduse după Textul Masoretic de către Gala Galaction, Vasile Radu și Nicodim Munteanu. Așa se face că toate versiunile românești ale Vechiului Testament, apărute după ediția Bibliei din 1936 nu sunt decât reluări ale acesteia, cu revizuirii mai mult sau mai puțin importante, mai mult sau mai puțin controlate. Probabil așa se poate explica apariția unor cuvinte sau dispariția altora, însă un alt element important în realizarea unei traduceri ține de talentul, vocația traducătorului. De aceea vom observa, în cele șase traduceri, modificări mai mult sau mai puțin minore, ce țin de scopul traducerii, chiar de contextul cultural, de limbajul folosit în epocă, dar și de talentul de traducător.

Structura lingvistică a textelor românești de până la mijlocul secolului al XVII-lea, evidențiază o strânsă legătură între limba acestor scrieri și graiurile vorbite în regiunile în care au fost redactate. Lingviștii apreciază că este vorba de două variante literare fundamentale în această perioadă: una de tip sudic și una de tip nordic. Scrierile din secolul al XVI-lea deschid drumul spre izbânda deplină a limbii române asupra slavonei, întâmplată abia la începutul secolului al XVIII-lea.

Consider că este mult mai interesantă și mai productivă analiza unui text de asemenea importantă - un text care a suferit numeroase modificări prin traducerile succesive - prin metoda comparativă. Demersul acesta este unul extrem de laborios, dar în același timp incitant, pentru că, dacă m-am limitat doar la psalmul 18, am observat cu relativă ușurință evoluția limbii române în decursul secolelor, dar și strădania traducătorilor, limitele lor,

(continuare în pag. 32)

Constantin OANĂ

DINCOLO DE TOATE VĂMILE

de Tudor Gheorghe Calotescu

Numai scriind îți dai seama că tu ești mai mic decât cuvântul pentru simplul motiv că nu poți dispune de el după cum vrei. Doar „La început a fost Cuvântul și Cuvântul era Dumnezeu...”. Însă inspirația (căci despre asta este vorba) nu-i altceva decât consecința trăirii în comuniune cu Logosul.

Sunt la a doua întâlnire cu poetul Tudor Gheorghe Calotescu, a cărui carte recentă - **DINCOLO DE TOATE VĂMILE** - este mai puțin tonică decât cea anterioară (**ÎNTR-O LUME OGLINDĂ**), dar la fel de inspirată. El arată asemenea unui copac cu multe crengi rupte, dar din care vor odrăsli altele și asta e pentru a se justifica cuvintele din fruntea unei poezii de aici *între poet și restul omului*, unde poetul găsește prin har posibilitatea de a *dezlega mugurii, să-și caute zborul, să-și înalțe floarea, să se ofere fluturilor pe o sărutare, pe o adiere*. El știe că noua lui primăvară în care se învelește și care vine de dincolo de timp nu poate fi alta decât iubirea (poezia *Dincolo de toate vămile*). E traducerea unei neputințe imposibil de vindecat aici, pentru care ultima speranță rămâne cuvântul. O spune așa de simplu, că nu-l poți deosebi de ceilalți, numai că vorbește nu oamenilor, ci îngerilor din ei.

Cartea aceasta este o sumă de schițe de autoportret ca o casă de copii veniți la spovedanie în fața cuvântului, autorul ei fiind convins că eliberarea înseamnă rostire de cuvinte adevărate.

Pesimismul pe care-l afișează trădează o sinceritate și o curăție demne de un adevărat poet. Dar mai ales precizia cu care numește stările este suficient argument pentru un talent rar. Să derulăm câteva dintre confesiunile poetului pentru a ne convinge de cele spuse aici.

Din când în când / mă joc cu pletele timpului („Nu pot aduce nici o dovadă”). Sau *Sunt un călăreț visător / una cu trupul calului / plutesc printre speranțe / dansez în galop / răsucind cărările / sub albastrul copitelor... călăresc cu pasiune / arde sub galopul meu / nu am timp de buiestru / dragul meu / calul meu / ne vom hodini vremelnice / din când în când / câte o moarte*. („Sunt un călăreț visător”). Recunosc aici pe Don Quijote și simt numărul mare de morți din viața lui. *Povestesc de infinit / cum picătura împlinește oceanul / un fel de a plânge invers / dintr-un univers în celălalt*. („Nu știu cum universal poate locui în gândul meu”). *Taina / geometria sufletului / e ca și cum aș proiecta în plan / un zbor de îngeri*. („Nu am axiome

Tudor Gheorghe Calotescu

pentru florile de salcâm”). Florile se jertfesc din dragoste pentru noi, după modelul divin, ele sunt *un pic din rozul vieții*. Floarea este ființa iubită pe care poetul o dezleagă de *robia mângâierii*, că în felul acesta el însuși să se poată dezlega de *toate dezlegările* („Dezleg florile de robia pământului”).

Urmarea dezlegării lui de *toate dezlegările* se simte în poezia „De toate frunzele”. Aici poetul nu-și mai dezleagă iubita de robia mângâierii, ci o provoacă la o luptă în vederea domesticirii *în labirintul fierbinte*. Ea este rugată să-i fie de folos când el se va pierde: *Te dezbrac femeie / să-mi fii Evă / să te privesc întreagă / să mi te împletesc / să te supun / tu nu te lăsa / luptă / domesticeste-mă / lasă-mi cărări de întors / în labirintul fierbinte / nu caut dezlegarea / mă afund în dorință / spre înainte / un fel de a mă îneca în tine / fără disperare / mă dezbrac femeie / să ne adunăm trupurile / într-o nouă spirală*.

În „Fugi Ană cât poți” asistăm la o altă nebunie a trupului, simbol pentru detașarea spiritului de cotidian, capabil de zidire de mănăstiri cu pietre de forma inimii. Este, bineînțeles, o aluzie la jertfirea Anei lui Manole. *Descopăr în tine / lipsa de mine* în „La tâmplă cu timpul”. Apare și aici interlocutorul liric, căruia poetul îi reproșează ne iubirea, aflând totodată și cum timpul nivelează toate strădaniile de-o viață, timp al cărui ritm se aude numai cu tâmpla (aluzie la urechile de auzit) și care i-a oferit numai deziluzii. Dar ce poate fi acest timp pe lângă veșnicie? Poezia este o incantație cu accente de baladă în care își fac simțită prezența elemente de oralitate (ce să fac?), ca și în alte texte de altfel.

Iată o întrebare-paradox: *De câte închisori am nevoie să fiu liber?* (titlu de poezie). Trupul poetului locuiește *într-un viitor cadavru*, dar sufletul locuiește în dragoste - suma închisorilor dătătoare de libertate. Abia aici poetul poate spune *dăruiesc fericire lacrimilor și trăiesc clipa* - proiecție a eternității. El poate alege (cu mintea) să nu fie liber, dar cu

(continuare în pag. 25)

Camelia CONSTANTIN

Nonsens?

Ciufulită, obosită, cu hainele în dezordine și machiajul șters pe jumătate, cânta fals și tare, ca un marinar matol, încercând să bage cheia în ușa.

- Ete, ai dracu' au mutat gaura cheii...

Bâjbăia, bombănind și mojmondind cheia. Îi tremura mâna.

Ușa s-a deschis brusc. Un bărbat masiv, cu părul zbârlit și ochii rotunzi ca două farfurioare s-a proțăpât cu mâinile încrucișate pe piept, barând accesul:

- De unde vii, *bagaboanto*, la patru dimineața?

- Opss, am nimerit la grădina zoologică. În poziție echer, s-a zgâit tâmp la ipochimenul care-i bara intrarea.

- A dat drumu' la elefanți în oraș? sughiță, clătinaându-se și rânjind ca pisica din Chesire.

S-a sprijinit cu palma de tocul din lemn. Privirea-i era tulbure. Ca prin ceață a văzut mogâldeața ivită lângă *elefant*:

- Uite, cu cine te-ai înhăitat,... o parașută beată!

- Auuu... rulează Planeta Maimuțelor. Dă potențimetrul mai încet, cucoană! Mă zgârie țigălu' la urechi.

- Cui îi zici tu, așa, nefericito?

- Coană soacră, mută-ți hoitul, că n-am direcție... frâna nu funcționează!

Elefantul a tras-o zmucit de braț, izbind-o de pereți.

- Să-mi spui, pe unde ai umblat, că-ți trag o mamă de bătaie soră cu moartea!

- Păi, atât mai poți, să tragi, că-n rest, s-a curățat locul. Douăzeci de ani v-am slugărit, pe tine și vrăjitoarea de mă-ta. V-ați bățut joc de mine. Spălat, călcat, mâncare, cumpărături. Veneam încercată ca un hamal, că domnu' urla pe stadion! Deh, era obosit. Nu m-am distrat niciodată. Mamița te căina tot pe tine, eu picam frântă. Până și Leanța, femeia de serviciu era mai dichisită ca mine. Acum mi-a venit rândul să-mi trăiesc viața la maxim.

Bărbatul corpolent o privea furios, nu-și găsea cuvintele. Coafată, machiată...ce mai rămăsese, unghiile date cu oja roșie. Bluza strâmtă, cu decolteu adânc îi sublinia pieptul generos, iar fusta scurtă, deasupra genunchilor, îi sublinia toate formele corpului.

- Parașuta asta nu e nevastă-mea, mamă!

- Acum îți dai seama? se rățoi pițigăiat soacră-sa. Uită-te la ea, cum arată! Madamă de tractor.

- Hai sictir! sughiță femeia, împleticindu-se. Sunt poetă, ce mama dracului.

- Îți dau eu o poezie, de n-o poți duce!

Palma bărbatului o plesni zgomotos peste obraz. Un firicel subțire de sânge se prelinse la colțul gurii.

Privirea femeii, încețată de alcool, a dobândit o strălucire nouă. Razant, vârful ascuțit al pantofului l-a lovit cu putere plină de ură între picioare. Ochii lui s-au încrucișat de durere. Urlând, s-a prăbușit în genunchi.

- Vezi... asta este poziția recomandată să stai în fața mea. Oricum, erau expirate de la stress.

- Te omor, nenorocito!

A încercat să o apuce de gleznă, ea l-a pocnit cu sete în gură și barbatul a căzut lat, contorsionat de durere.

- Săriți... săriți, că îl omoară! a dat să iasă din casă soacra.

Femeia a scos din geantă un pistol mic și a îndreptat arma spre buzele celeilalte.

- Dacă mai scoți un zgomot, vă împușc pe amândoi, hoască ofilită! Mi-ați mâncat tinerețea!

Socră-sa tremura din toate încheieturile.

- Te-ai drogat!

- Nu... m-am deșteptat. Îmi recuperez viața. N-am timp de voi, iau lucrurile și plec.

- Ești o destrăbălăță, te-ai întins cu *bagabonții* prin localuri, icni de pe podea soțului.

- Vrei să spui, vagabonzii, hipopotam analfabet. Și erau streapperi... tineri... frumoși... capabili.

Își îndesă în geantă cardurile, banii ascunși, pusi deoparte, câștigați prin munca ei. Afară se auzea sirena poliției, vecinii sunaseră alertați de scandal. Se auzeau bătăi în ușa:

- Poliția! Deschide!

Cu pistolul îndreptat spre soacră-sa, îi făcu semn să se conformeze.

Femeia s-a repezit spre ieșire, țipând:

- Ajutor, ne omoară, are pistol, ajutooor...

Oamenii legii au intrat în forță, cu armele îndreptate spre ei.

- La pământ, cu mâinile la ceafă!

S-au conformat. Un agent a dat cu piciorul pistolului abandonat de femeia întinsă pe spate, neconform cu ordinele polițistului.

- Doamnă, fața la podea!

- Perversule... îndeplini ordinul.

Nu băuse niciodată decât sucuri, apă și ceai. Asta era moda la ei în familie. Doar bărbații erau adepții lui Bachus! Femeile... la cratiță.

Celălalt polițist recuperase arma, introducând un creion prin orificiul trăgaciului. Și-a dat cascheta pe spate, uitându-se șocat la pistol.

- Șefu'... e de jucărie!

Veniseră două echipaje, alertați de apelul că are loc un scandal cu împușcături. Exagerări.

Cei patru oameni ai legii se uitau nedumeriți unul la celălalt.

- Se ține cineva de cioace cu camera ascunsă?

- Să trăiti, domnu' general! Vă explic eu, pot să mă ridic? Nu mai sunt așa tânără, încât să rezist la poziții acrobatice, sughiță...

- Ăsta e circ, vă bateți joc de noi? Avem lucruri mai importante de făcut, se îmbătoșă cel mai mare în grad. Sunt agent Plopu!

- Nu s-ar zice! Îl măsoara femeia, clătinaându-se, pe omul mic, slab, îmbrăcat în uniformă.

- Ce se întâmplă, aici?

- Păi, să vă explic: am fost la un spectacol de striptease și la o băută cu fetele! Băieții erau... își pupă degetele. Am venit acasă, spre dimineață, plină de fericire. Când s-a deschis ușa... ferma

(continuare în pag. 25)

animalelor! a arătat acuzator spre soțul căzut în genunchi cu mâinile strânse pe șliț și soacra tolănită pe burtă.

- Curvă ordinară! sudui soțul.

Un tablou comic, dacă nu ar fi fost grotesc în prisma realității cotidiene.

- Fac plângere pentru ultraj, calomnie și violență în familie! Am zis! ridică filozofic degetul arătător, femeia.

Un tablou comic, dacă nu ar fi fost grotesc în prisma realității cotidiene.

- Fac plângere pentru ultraj, calomnie și violență în familie! Am zis! ridică filozofic degetul arătător, femeia.

O priveau interziși.

- Cum vă numiti? Buletinele, vă rog!

- Filomena Grozăvescu, a-v-o-c-a-t!

- Ne-am dat dracu'! ieși pe hol, agentul rotofei, bombănind. Aveam o zi atât de liniștită...

- Ai zis ceva, agent Grozavu?

- Nu, șefu'! E cald ca într-un cuptor, și-a șters sudoarea de pe frunte.

- Avem bere rece în frigider, urangutanu' are rezerve pentru meci, clipi complice din ochi femeia.

Ceilalți doi membrii ai echipajului au ieșit pe hol, abținându-se să nu râdă. Grozavu se uita cu jind la frigider.

- Nemernica asta mi-a distrus băiatul, domnule milițian! se văicărea soacra.

- ...polițist! rectifică omul.

- O păcătoasă! continuă netulburată.

- La secție... toți! ordonă iritat, agent Popu'.

- Noi nu suntem vinovați... ea este inculpată! arăta inculpată soacra. Mi-a lovit băiatu'!

- Ce vorbești, scorpie penală? Da' botu' cine mi l-a rupt?

- Hândrălăii, cu care te-ai înhăitat!

Filomena i-a arata degetul mijlociu.

- Gata... gata... în dubă! Acum!

- Domnule... Popu... îl măsură din cap până în picioare "inculpată", în total dezacord cu numele, considerând că nașii făcuseră mișto de viața lui.

- Vă rog, ascult!

Femeia se apropie de agent, șoptind conspirativ:

- Domnule general... p-ăștia doi să-i puneți în aceeași cușcă, să-i tranchilizați! Mușcă! Ssst... e secret!

Soacra a sărit să o păruiască. Paradoxal, soțul se dorea un împăciuitor, mai mult de frica amenzii sau a legii.

Depășit de situație, polițistul Popu trânti cu șapca de pământ.

- Pentru salariul care-l primesc... mă c.. în ea de meserie!

- Am zis! sublinie, pompos, madam Filomena Grozăvescu.

inima nu alege decât libertatea. Poetul afirmă invers de cum gândește, ceea ce-i conferă farmec poetic textului. Observația aceasta este valabilă și în „Dacă aș fi veșnic”. Taina e că veșnicia se ascunde într-o clipă de uitare, uitare asemenea morții cotidiene.

În „Prin viața aceasta mă simt precum un provincial” se demonstrează metafora conform căreia poetul e un străin în lumea asta. Iată *târgul cu miniștri*, o deșertăciune, e ceea ce are mai valoros lumea de aici, lumea cu false bogății, unde se aude din când în când și zăngănitul câte unei monede aruncată peste altele în cutia de carton a vreunui milog spre verificarea bunătații noastre.

Tudor Gheorghe Calotescu se încrede în lucrurile care nu se văd (vorba apostolului Pavel), el este asemenea orbilor care *dezleagă florile de culoare / prin atingere* (Cuvântul *atingere*, s-a observat, revine obsesiv). Se simte *un surd în căutarea muzicii* (precum Beethoven), pentru că are urechi de auzit, pentru el muzica se percepe și cu ochii în „Fluturii cântă a primăvară”. Mișcările proaspete ale fluturilor și *nesfârșitul florilor* sunt două muzici care se cântă una pe alta - aceasta este primăvara. Cum fluturii sunt altfel de fulgi, așa și moartea este un alt fel de viață. Așa o percepe el, și bine face.

În gândirea acestui poet întâlnim termeni complementari ce trădează un interes sporit întru aflarea adevărului (ne amintim că și Eminescu se întreba: *Unde vei găsi cuvântul ce exprimă adevărul?*). Iată a fi și a nu fi; viață și moarte; timp și eternitate; înger și demon; negură și lumină; *din pământ răsucit mă nasc și în spirala universului mă pierd* etc. etc.

Într-un alt autoportret el se zugrăvește în haine de marinar, *un marinar ce-și iubește oceanul / în căutarea pământului* navigând între două eternități - viața și moartea („Un pic reavăn de brazda întoarsă”).

„Te port așa” se numește poezia în care lumina este iubire, iar ființa iubită *stindard interzis / al unei revoluții / imposibile*, ca în „Dincolo de toate vămile” să asistăm la o deschidere a poetului către o altă primăvară (aluzie la poezia „Vară târzie” a lui Lucian Blaga), precum aceea a florilor într-o sărutare atemporală. *E sentimentul fructului oprit*, zice el, același cu sentimentul tristanesc din muzica wagneriană. Abandonare într-o îmbrățișare de dincolo de sine. Tristețea poetului Tudor Gheorghe Calotescu e cât toate bucuriile celorlalți la un loc.

Claudia ADAM

Naiadă oarbă

am să lipsesc puțin
din viața mea,
ține-mi tu locul
arătare veștedă cu ochii-namorați,
când voi reveni
am să-ți povestesc
unde începe și unde se termină
roata asta nebună
între-ale cărei spițe ai răsărit,
o să-ți arăt lumea de pe marginea prăpastiei -
lumea aceea în care te scalzi naiado,
poate atunci ai să-nțelegi câți zei au pierit
sub tălpile tale, iubire.

Sculptură amorfă

tăcerea nu te poate alunga
din sânge
cum nici cuvântul
nu mi te-aduce mai aproape

ești forma nenăscută
a zborului închis în piatră
și ochiul meu...
doar el te vrea aripă

te voi sculpta sub pleoape
la fel ca-n prima zi
când îmi păraai aievea
o zbatere de aripi
a păsării măiestre

Echitație

mi-aleargă prin vene
sireapă în spume
cu coama în dublă spirală,
la poarta din piept
gonește-ntr-o clipă,
nechează și scurmă-n abrac
răstimp cât ai zice tic-tac,
se-adapă din ploaia de ieri
și paște pe creste
prin iarba de mâine

e veșnic aceeași
și-i alta mereu
sireapa în spume din sufletul meu.

Implozie

există o linie
dincolo de care
poezia se devorează pe sine
cu-atâta masochism
încât poetul se prăbușește
într-o implozie
de cuvinte

e o altfel de tăcere
peste care nici un cuvânt
nu poate țese veșminte.

Adevăr absolut

M-am saturat de toate definițiile,
singurul meu adevăr absolut
stă în felul cum luna
își oglindește raza
în ochiul ce-o privește acum,
în tic-tacul ceasului din perete
și într-un greiere
ce-mi cântă veșnicia
sub fereastră.

Acoladă

Trăim cu frica de sfârșit,
murim cu dorul de-nceput -
o viață cât o acoladă
între coastele căreia
îngeri și demoni suspină la fel
pe marginea prăpastiei.

Monadă

Prin scorburi de timp
cuibăresc frustrările noastre
un univers cât o carte de colorat.

Eu ți-am colorat asfințitul
cu spovedania unui fluture de-o zi,
tu mi-ai spus că totuși iarba-i verde
chiar dacă daltoniștii o văd roșie,
că între noi doar zarea e albastră
și că în sfera asta culorile au fiecare locul lor.

În pieptul nostru o vișină putredă
dansează într-un vis de sâmbure
tangouri purpurii de belladonă.

Tu în picioare,
eu în mâini,
închiși unul lângă celălalt
într-o ancestrală monadă de alb și negru,
plăsmuim culori rebele.

Suntem visul cel dintâi
și cel din urmă coșmar
al aceluiași zeu păgân.

Maria TIRENESCU

Deformație profesională

Mă uit la calendar. E 20 septembrie, ziua în care s-a născut tata. Ar fi împlinit 99 de ani dacă... Tocmai a început un nou an școlar și mă văd copil clasa a doua. Îmi amintesc că nu înțelegeam tot ce spunea tata, dar el știa să mă lămurească printr-o povestioară, o glumă, un joc.

Într-o zi, tata a spus: „Cadrele didactice se cunosc de la distanță. Vorbesc mult, tare și gesticulează mult”. A observat că-l privesc cu oarecare nedumerire, s-a apropiat de mine și m-a întrebat în șoaptă, dacă am văzut cum își spun rețetele de prăjituri doamnele învățătoare. Nu fusesem atentă, nu mă interesase. Atunci, tata îmi arată o rețetă și, când vorbea de bătutul albușurilor, dădea din mâini de parcă avea un tel și un castron.

- Facem amândoi o tocăniță de cartofi?

- Facem!

Mama urmărea jocul nostru. Nu era încântată. Tata a văzut-o, dar a continuat pe același ton.

- Luăm o cratiță...

Și tata se prefăcea că ia o cratiță din dulap.

- O așezăm pe sobă... Cu grijă, să nu atingem plita cu mâna.

- Luăm sticla cu ulei, spun eu. Deschid dulapul, iau o sticlă, îi scot dopul și torn în cratiță, apoi o așez la locul ei, în dulap.

- Trebuie să ne grăbim, spune tata. Cine curăță ceapa?

- O curăț eu!

În timp ce spuneam ce fac, cu mâinile deschideam un dulap imaginar, scoteam dopul sticlei, curăț o ceapă imaginară, chiar îmi șterg ochii, o tai așchiuțe și o arunc în ulei.

- Nu te grăbi! Trebuie să lucrezi finuț, să nu sară uleiul încins pe tine!

- Sunt atentă. Merg după cartofi!

- Ai grijă de ceapă, să nu se ardă!

- Am înțeles. Amestec ceapa!

Continuam jocul, învățeam cu o lingură imaginară într-o cratiță imaginară. Mama se încrunta. Nouă nu ne păsa. Noi eram bucătari. Făceam tocăniță.

- Ai grijă când pui apa peste ceapă! Să nu sară uleiul! Încă o cană de apă!

- Sunt atentă! Merg să aduc cartofi din pivniță.

- Ia din plasa aceea de lângă ușă!

- Ai dreptate, sunt eu de acord.

În timp ce curăț cartofii, tata îi face un semn mamei. Eu îmi văd serios de treabă. Spăl cartofii, îi pun în apa care clocotește și, până fierb cartofii, caut foile de dafin.

- Ne trebuie pătrunjel. Merg eu în grădină să aduc! Trebuie să fie proaspăt!

- Bine, du-te!

- Am adus. Imediat îi tai.

- Lasă, că-l tai eu, spune tata.

Și îmi arată cum îl toacă mărunț cu muchia mâinii drepte pe palma stângă.

- Tocănița e aproape gata. Of, spun eu, nu am pus sare! Imediat o sărez.

Iau solnița de pe masă și cu trei degete presar puțină sare peste cartofi. Tata mă ajută. El presară pătrunjelul.

- Tocănița e gata! Cine vrea să mănânce?

Nina, sora mai mică, vine în fugă vrând tocăniță.

- Nina, ne-am jucat. Nu e nicio tocăniță!

- Am mimat doar că facem tocăniță, spune tata.

- Ce-i aia „mimat”? Adică, ne-am prefăcut? Am dat din mâini ca și cum ar fi fost adevărat?

- Da, ai înțeles.

După ani și ani, de câte ori văd persoane care vorbesc mult, tare, care gesticulează în timp ce vorbesc mă întreb dacă nu cumva sunt cadre didactice. De cele mai multe ori, chiar sunt. Ori au lucrat în învățământ.

Livia

Zi frumoasă de toamnă. Complexul studentesc era ca un stup de albine. Unii veneau cu geamantane grele, alții plecau la cumpărături... La etajul trei, Livia, cu coatele sprijinite de pervaz, îi privea pe cei ce veneau. Unul dintre tinerii din grupul care trecea își puse geamantanul jos și, frecându-și mâinile, își roti privirea. Când o zări pe Livia, îi strigă:

- Vezi să nu cazi de acolo!

- N-avea tu grijă!

- Știi că-ți stă bine cu capotul acela roșu?

- Sigur că știu!

Fata se retrase. Nu voia să continue un dialog care ar fi putut să deranjeze pe cineva obosit din camera vecină. Observase că tânărul avea pantofi de lac alb cu negru, ca Fred Astaire, și vru să-i spună că-i stă bine cu pantofii de bebeluș, dar renunță la gândul că va auzi ceea ce nu-i va face plăcere.

Seara, s-au întâlnit în holul căminului. El era tot cu pantofii bicolor. Aștepta. Livia se apropie de el:

- Ai trimis s-o cheme?

- Am trimis. Nu știu de ce nu vine.

- Dacă vrei, mă duc și eu s-o caut!

- Chiar te rog! O cheamă Reli și stă în camera 35.

Livia urcă treptele în goană. Reveni și-i spuse că Reli vine îndată. El îi mulțumi.

A doua zi, când Livia se întorcea de la deschiderea festivă a anului universitar, îl găsi în hol. Se duse la sigur:

- Oare pe cine aștepti? Tot pe Reli?

- Nu e acasă. Am două bilete la „Omul, orgoliul și vendeta”. Nu vii cu mine?

- Ba da, dacă aștepti să duc bagajele astea...

- Vin la șase să te iau.

- Strigă-mă la geam!

- Nu știu cum te cheamă.

- Livia. Dar pe tine?

- Liviu, zise el întinzând mâna.

- Râzi de mine!

Livia se încrunta.

- Nici prin gând nu-mi trece!

- Dacă vrei să te cred, arată-mi legitimația!

Liviu scoase din buzunar legitimația de student. I-o dădu Lिवiei. Ea citi repede și începu să râdă.

- Suntem colegi de grupă...

- Cum? Și tu ești la Fizică?

Petre RĂU

Livia Ciupercă - Scriitori gălățeni de ieri și de azi

Editura Dunărea de jos, Galați, 2012, 208 pagini

La Editura Centrului Cultural „Dunărea de Jos” (Galați, 2012) a apărut lucrarea „Scriitori gălățeni de ieri și de azi”. Acest prim volum se înscrie într-un proiect amplu, atotcuprinzător. Autoarea, așa cum ne mărturisește *“nu și-a propus să realizeze o istorie a literaturii gălățene, nu vizează ierarhii valorice, nu dorește să evidențieze minusuri creatoare și nu face cronică de întâmpinare. Ceea ce-și dorește autoarea este realizarea de succinte sinteze, ca formă de îmbrățișare, într-un tot, a slujitorilor scrisului gălățean (românesc), fără părtinire”*.

Prima parte a lucrării cuprinde scriitorii “de ieri”, unii numai născuți pe meleaguri gălățene, alții trăiți și educați prin acest ținut. Aflăm aici câte ceva din memorialistica și alte relatări beletristice dar și de natură documentară ale lui Timoleon Nebuneli - renumit om de cultură, politician și tipograf cunoscut al vremurilor sale, despre Barbu Nemțeanu - poetul plasat de G. Călinescu “în tagma simbolistilor”, care moare răpus de o boală nemiloasă la numai 32 de ani, despre Emil Maur-Passini - un poet al eroticului, “autodidact” și “sensibil”, care a cultivat în bună parte “o poezie a dramaticului”. Dar îi mai găsim în această parte a lucrării pe Mihail Manolescu - “publicist, memorialist, istoric și eseist” născut la Galați, cunoscut mai degrabă ca sociolog, inginer, profesor, economist, finanțist, industriaș, politician, ministru de externe, condamnat în mai multe rânduri și mort la Sighet, într-una din închisorile comuniste, pe Paul Bujor - “personalitate marcantă a vieții științifice și culturale române”, cunoscut zoolog, dar deopotrivă și renumit prozator și memorialist. Apoi pe Nicolae Dunăreanu - încadrat în “pleiada scriitorilor sămănătoriști de la început de secol al XX-lea”, jurnalist, care părăsește de tânăr meleagurile gălățene pentru a-și urma cariera dar și pentru a deveni un bun prozator, de altfel un prieten apropiat al marelui Mihail Sadoveanu, proza sa fiind adânc inspirată de spațiul Dunării de Jos și al Deltei, și, în sfârșit, pe Constant Tonegaru - poet din al doilea val al avangardei literare românești, mort și el prematur în urma prigoanei comuniste.

Ciclul scriitorilor gălățeni în viață debutează - cum altfel? - cu venerabila poetă Nina Cassian, una din cele mai de seamă reprezentante ale poeziei feminine (în special a poeziei de dragoste) gălățene și nu numai, de un sfert de veac “departe de țară, cu dorul în suflet”.

Această a doua parte a cărții îl mai înglobează și pe poetul Corneliu Antoniu, cel cu maturitate conturată încă de la primul său volum “promițător și ascendent”, doritor - pe atunci - să devină un adevărat discipol al lui Lucian Blaga, statu(i)at însă la nu prea multe volume de poezie.

Apoi mai apare și poetul Coriolan Păunescu, “poet al generației optzeciste” căruia autoarea îi închină nu mai puțin de trei articole, în care “deșiră”, mai întâi volumele de poezie “Fiorul iubirii” și “Lumini și umbre”, remarcând tehnici de subtilitate specifice poeziei lirice, “versul rimat (o *rara avis* în poezia contemporană)” și alte calități, încheind apoi cu un articol dedicat volumelor de povestiri și reportaje.

Mai întâlnim însă și pe unii scriitori mai puțin știuți de publicul gălățean, ca de pildă, pe umoristul și romancierul Mihai Batog-Bujeniță, pe scriitorul Aurel Brumă - binecunoscut și ca reporter, pe poetul neoavangardist Sebastian Reichmann - bun prieten al lui Gellu Naum, contestat în țară de vechiul regim comunist și emigrat încă de tânăr în Franța.

Mai aflăm apoi și de Iulian Bostan - umoristul sadea, epigramist și publicist bine cunoscut pe aceste meleaguri, de Katia Nanu - o apreciată romancieră, de asemenea și ea o binecunoscută publicistă, căreia autoarea îi dedică, în mod special, nu mai puțin de... 16 articole publicate în diverse reviste literare de-a lungul timpului.

Apoi îi mai găsim și pe Petre Barbu, scriitor ce a părăsit Galațiul de multă vreme, remarcat de autoare în special prin proza sa scurtă, dar și

(continuare în pag. 29)

pe poetele Angela Baciuc și Florina Zaharia - ambele aparținând generației nouăzeciste, bine cunoscute și apreciate voci lirice feminine dunărene.

Livia Ciupercă

Într-o notă distinctivă îl surprindem și pe poetul (metaforic, oximoronic, parabolic, parodist, pamfletar, folclorist de ancestralitate, stilist și sarcastic) Ion Zimbru, modelat el însuși de tabletele sale zilnice din cotidianul gălățean "Viața liberă", cu câteva cărți "prea puțin (sau deloc) cunoscute".

Cu toate că Livia Ciupercă, în partea introductivă a lucrării are grijă să prezinte o notă lămuritoare: „*Timpul își încrustează mantie arzând peste tot și peste toate. Dacă avem libertatea de-a alege, s-o facem ancorați în acest prezent generos. Și spunem, fără falsă modestie, ne-am străduit, în acest prim volum, să-nfățișăm câteva profiluri „de ieri” și „de azi”, cu modestie, neuitând că există o „roată a duhului” divin: blândețea judecății. Fără umbrii orgolioase. Fără spasme înfocate. Cu seninătate și detașare, înclinându-ne gândului celui bun. În fond, bobul divin a rodit fiecăruia, așa cum fu scris în tabla legilor străluminate. Ca fii ai luminii ce suntem - și-am vrea să rămânem - prin cuvânt, numai prin cuvânt, vom spori: zidind, iubind, dăruind*”, preîntâmpinând parcă orice altă notă de posibilă reprehensiune, îmi fac datoria de a atrage atenția că mai există multe voci scriitoricești prestigioase, născute și creatoare de frumos literar tot pe meleaguri gălățene, care n-ar trebui să lipsească dintr-o astfel de generoasă colecție. Însă, așa cum și autoarea a promis public în mai multe rânduri, sunt încredințat că vor urma și (celelalte) volume care să reîntregească acest bogat și mărinimos spațiu creativ literar.

Pentru Claudia Adam cuvântul se prezintă în fața creatorului ca o penitență divină, fiind dăruit omului odată cu înștiințarea despre subtila și cameleonica lui înfățișare, adesea izvorât din neant și aproape mereu subsumând puteri magice: „*nu poți simți necuvântul / din adierea unei brize, / cuvintele - învolburate valuri -*” (Necuvânt).

În alte ipostaze, mai cu seamă în partea a doua a cărții, avem de-a face cu un scris cumpătat, pătruns de pilde sincere și îmbiind la înțelegere, la bunătate și omenie, în sensul cel mai nobil al cuvintelor. Claudia Adam ne invită, de exemplu, într-o lume feerică, dăruindu-ne imagini frapante ale unui timp călător: „*între două clipiri / șarpele curge concav / dintr-o oglindă în alta / înghițind următorul / ...tic-tac*” (Moartea unui tic-tac), sau satisfacția reîntâlnirii cu anii copilăriei, chiar și numai cu ochii memoriei: „*Ți-amintești, copil bălai, / bucuria ta sprintară / când desculț îmi alergai / peste ploile de vară?*” (Frumoasa adormită), sau marea întâlnire cu dragostea și suferința din dragoste la o vârstă a inocenței: „*și din cea mai dură piatră / devenit-am dintr-odată / doar un fluture pribeag / așezat pe al tău prag / așteptându-te-n zadar / să-l depui în insectar*” (Transformare), sau rendez-vous-ul cu cutezanța și neistovirea în fața multor probleme ale vieții de zi cu zi: „*e veșnic aceeași / și-i alta mereu / sireapa în spume din suflul meu*” (Echitație) și multe altele.

Poetei nu-i este deloc indiferentă nici lumea pastelată, cu farmecul și gingășia ei: „*În anotimpul în care / oamenii înmuguresc, sub tâmpile le zvâcnesc / caișii-n floare, / pe umeri lujeri albi le cresc / visând izvoare*” (Înmugurire), într-o adorație a viului și teluricului, parcă nemaicontând deloc griul aspru al vieții: „*Între lumină și întuneric / culorile dansează frenetic, / mi se agață rozul de gleznă / ca un copil de sânul mamei*” (Între lumină și întuneric).

Există în versul Claudiei Adam imagini aglutinate, fie ele și contrastante, care vibrează pur și simplu prin simpla lor așternere, imagini ce se supra-pun în frumoase dantelării alcătuite din inspirate înșiruiți de cuvinte. Iar ele, cuvintele, își manifestă forța tocmai prin aceea că au fost fericiți alăturate: „*M-am săturat de definiții, / singurul meu adevăr absolut / stă în felul cum luna / își oglindește raza / în ochiul ce-o privește acum, / în tic-tacul ceasului din perete / și-ntr-un greiere poznaș / ce-mi cântă veșnicia sub fereastră*” (Adevăr absolut). Nu în ultimul rând, tot din cuvinte alese meșteșugit se creează imagini unice, cu rezonanță afectivă, care alcătuiesc de fapt un tot plin de eternitate și efemeritate, concomitent deschis și reprobabil, incert și benign, așa cum întâlnim în ultimul poem din partea finală a cărții, poem care a inspirat și titlul volumului: „*Trecut-ai vreodată-acea poartă dincolo de care / tu ești călătorul străbătut de cărare?*” (Singurătatea cărării).

Claudia Adam - o poetă care îmbrățișează simplitatea cuvintelor într-un angrenaj fin și transparent al plurivalenței poetice, ce ar trebui să-și privească poemele din perspectivă, așa cum ai privi un copac încărcat de ramuri însuflețite ale vieții.

Melania CUC

Menuț Maximinian și volumul de poeme "Noduri în haos"

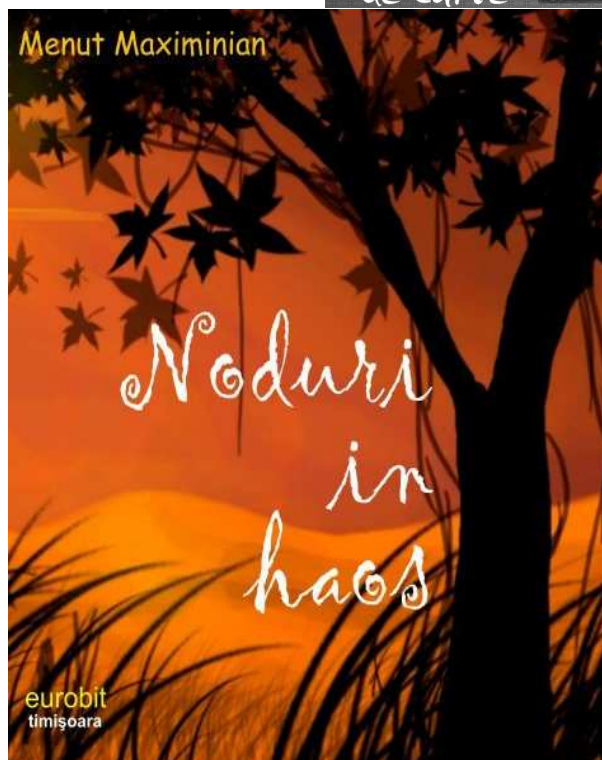
Așa cum ne lasă să întrezărim încă din titlul volumului, Menuț Maximinian vine cu primul său volum de poezie parcă anume pentru a marca frumosul acolo, în haosul cotidianului, a puncta locurile și valorile morale care ne mai țin pe verticala spiritului.

După un periplu publicistic de invidiat pentru vârsta sa biologică, tânărul scriitor ne demonstrează că este capabil de valențe noi, lirice, și care dau profunzime unor imagini și stări care, cred eu că îl singularizează în peisajul literar al momentului. Metafora sa este proaspătă, neprelucrată după tehnici mimetice.

Fără să apeleze la sintagme deja la modă, autorul volumului Noduri în haos face act de curaj de creație autentică (și) prin aplecarea sa creatoare către graiul folosit încă în zona sa natală. Firul, deși modernist, al versului este cuprins în lucrătura meșteșugită a cuvintelor simple și nu o dată, chiar arhaice. De o forță intrinsecă sunt și versurile care au tangență cu o lume reală în descompunere, dar aici nu este vorba de cernozomiul greoi și palpabil prin care trec în neființă locuri și oameni.

Menuț Maximinian

La Maximinian totul este un abur inefabil, spirit, iluzie a unui spațiu pe care îl poartă cu sine într-o veșnicie.

Prin valoarea literară clară, poetul ridică la rang de rugăciune uneori, alteori, coboară vocea la tihna cântecului de leagăn... Cu uneltele sale lingvistice, și nu doar, face translația între haosul metropolitan și nebunia tehnologizării, și tihna din visul pastoral al fostului copil de la munte. Nimic mai benefic pentru poetul care se caută pe sine, nimic mai potrivit pentru prima sa carte de poezie, este acest discurs liric pe înțelesul inimii și minții. Autorul nu mai scrie demult pentru album, pentru sine.

Fără frondă, fără să epateze în paginile cărții, Menuț Maximinian reușește să recreeze o lume aproape ideală pentru un om pragmatic, de pressă, cum este dânsul. A învățat să-și folosească amintirile, dar și prezentul, prefirându-le ca pe florile de câmp între paginile unui abecedar ce nu se va demoda niciodată.

Mesajul de dragoste de țară și cel cu accente ce țin de trăsăturile unui intelectual care se respectă, poemele deși în vers alb, adună în ele eșantioane ale unui mediu rural evident, mesaje răspicate ca o binețe, și care, toate la un loc constituie „nodurile”, gordiene, așa zice eu, și pe care scriitorul Menuț Maximinian a avut harul și curajul să le „taie” oferindu-ne, prin frumosul curaj, un splendid volum de poezie.

Felicitări și îți mulțumim, Menuț Maximinian, pentru darul tău de duminică dimineața!

Adriana NISTOR

Piese de puzzle

Ziar purtat de vânt, ai ajuns
să respiri prin mâinile mele
tot aerul ce-mi umple
în fiecare zi plămânii;
Iar ca să nu te las
să zaci așa de neînțeles,
ți-am tăiat fața
de Crăiasa Zăpezii
pătată pe alocuri
cu mici stropi de pe cizma demnă
a unui poet adevărat.
În noua ta formă te-am amestecat
să-ți speli gândurile ce le purtai;
și-am împrumutat din forța mea vitală
când te-am cules
de pe masa trudei mele
să-ți dau o față
de Madonnă neprihănită.
Uită-te-n oglinda întoarsă,
prieten mic cules din vânt!
Îți place?
Mâna mea te-a făcut,
Iar gura mea te-a numit
"Piese de puzzle" sau poezie albă...

Avânt

Simțeam cum răsari din mine
ca din pământul încă crud;
simțeam mirosul de proaspăt și ud
al aerului răsfirat după ploaie
și încercam să te-azvârl în odaie
și să te-nchid pe vecie -
nimeni să nu te știe...

Tu creșteai în lumina din zori
și-ți arătai coarne verzi și ude,
blestemat melc al ierbii crude!
Ș-alunecai pe frunza sufletului meu,
răsărită la un picior de curcubeu
și-atunci mult aș fi vrut
să te las pierdut.

Rânjeai din oglinda gândului meu
și mi-ai gravat un zâmbet pe chip
ca un desen uitat în nisip.
De ce te-aș urma? De ce m-aș opune,
foc înălțat de inimi nebune
cu sentimente mari,
din suflete tari?

La galop

Îmi luai la galop bocancii de rezervă
și-o luară, ștregarii, doi pași înainte-mi,
Lăsându-se purtați de maree, de vervă
și-i provocai să prindă din urmă cuvinte-mi
pierdute, risipite
pe căi necucerite.

Le ieșii dinainte dintr-un plic cu timbru,
Vrând să le dau startul c-un flutur de petală -
Dar mă îngheță voalul cu miros de cimbru
Pe care îl lăsară când se-ndepărtară
'n ochii necunoscuți
ai pașilor pierduți...

Eu îi privii din urmă, în ochi c-o sărutare,
- dată de bucăți rupte din alfabet -
Când bucuros ca tatăl ce-și vede fiul mare,
Când ca adolescența cu zâmbetul șiret
înflorit în pana
câte unui poet.

Iar la final de zbor prin timp, spațiu etern,
Într-o odaie ștearsă de ani de așteptări,
Demult nu mai palpită degete ce cern
Versuri sub hipnoza unei mute strigări
de liră învechită,
de mine oropsită...

Marea-n flăcări

Hai vino cu mine marea s-o simțim în plete,
Să ne-agățăm de-un val spre depărtări albastre;
Hai să trăim destinul visărilor noastre,
Să fim întruchiparea iubirii perfecte/cochete...

Să povestim în scoici un vis de dor de-o vară
Ca și vestea să zboare cu pescărușii-n zori...
Tu singur rămâi cu mine să zbori
O viață, mult după ce toți în rest plecară.

Tu singur să rămâi din tot ce-am vrut o viață,
Când nimic nu mai e din tot ce am dorit
Căci nu imi rămân banii ce am agonisit,
Îmi rămâne privirea albastră ca de gheață.

Să deranjăm nisipul cu îngeri pe plajă
Făcuți din amorul a doi nebuni;
Iubirea perfectă ai cărei nuni
Sunt înșiși norii ce ne stau de strajă.

Iar briza cea dulce vrajea-ntregească,
Să mângâie visul nostru dintâi..
Te rog, iubite, cu mine rămâi
Și lasă iubirea să ne logodească...

Adalbert GYURIS

Bunicul și caii...

Îmi aduc aminte cu plăcere de bunicii mei. Am avut noroc, au fost în viață toți patru cât am fost eu copil. Părinții părinților mei erau oameni simplii, cu frică de Dumnezeu și tare de treabă. Din ambele părți aveau animale ca buni gospodari, o pereche de cai, o vacă sau două, porci, găini, găște și rațe.

Am copilărit în satul Izgar, localitate la câțiva kilometri de stațiunea Buziaș. Am avut casa lângă bunicii din partea tatălui, am fost vecini de slog. Când tata s-a însurat, a primit jumătate din grădină și o casă din cea părintească, așa am locuit aproape împreună. Țin minte cum mergeam la pământurile părinților și bunicii mei, la vie și chiar la pădurea noastră.

Însă, într-o bună zi a venit colectivizarea...

Oamenii au trebuit să "doneze" lucrurile de preț din gospodăriile lor și valoarea cea mai mare au fost caii.

Într-o după masă de vară, după colectivizare, am stat cu bunicul în fața casei, pe o bancă și el mi-a povestit ceva ca să învăț, să stau liniștit și să cresc. L-am ascultat cu mare atenție, simțeam că mă iubește pentru că, de fiecare dată, după o astfel de discuție și întâlnire cu el, îmi dădea o bomboană. Pe stradă, prin fața noastră, au trecut mai multe căruțe care au venit de la câmp și probabil s-au îndreptat spre colectiv. Eu eram pe genunghii bunicului meu și el povestea mai departe.

La un moment dat, în fața noastră s-a oprit o căruță și caii n-au mai vrut să înainteze. Caii au întors capetele spre noi, bunicul s-a oprit din povestit și eu m-am uitat la fața lui. Din ochii întredeschiși curgeau lacrimi. Până atunci eu nu am știut că și oamenii plâng...

Căruțașul a lovit caii. Atunci bunicul s-a ridicat, m-a luat de mână și am intrat în curte. Am aflat mai târziu că acei cai erau ai bunicului. Nu peste mult timp, în toamnă, într-o dimineață a venit mama de la bunici și mi-a spus:

- A murit bunicul tău.

Țin minte că a fost o mare pierdere pentru mine, mai ales că l-am văzut pe tata cum plângea după tatăl său și ce durere mare a fost.

Timpul nu stă locului și au trecut doi ani de când bunicul meu s-a dus să locuiască în ceruri. Era o toamnă târzie cu vreme urâtă. Eram cu mama în casă, ea lângă masă, eu lângă fereastră privind afară, în stradă. Din când în când treceau prin fața casei noastre oameni și căruțe.

La un moment dat, o căruță încărcată cu lemne s-a oprit chiar în fața casei noastre. Caii n-au mai vrut să tragă, roțile erau afundate mult în noroiul uliței.

Căruțașul, stăpânul cailor a blestemat, a lovit caii, însă căruța nu s-a urnit. Caii erau transpirați și tremurau

de frig și mai ales de frica stăpânului lor.

Atunci s-a apropiat un bărbat mai în vârstă, era cu spatele la mine și l-a certat pe căruțaș. N-am înțeles ce vorbeau, însă, după mimică, mi-am dat seama că bărbatul acela iubea caii și dorea să-i ajute.

Stăpânul cailor s-a dat la o parte și și-a aprins o țigară, era furios și înjura. Bărbatul s-a apropiat de cai, i-a mângâiat și le-a vorbit frumos. Caii au început să se liniștească și s-au oprit din tremurat.

Stăpânul lor încă fuma și se tot uita la bărbatul acela, la cai și cred că nu înțelegea mare lucru.

În cameră era plăcut, mama tricota o bluză pentru mine și uneori mă întreba ce mai văd pe afară.

Bărbatul a mângâiat caii, le-a vorbit mai departe și s-a așezat apoi lângă cai în poziția de tras. Atunci a întors capul spre mine. Nu-mi venea să cred, era bunicul meu. Mi-a făcut un scurt semn cu mana și caii, împreună cu el, s-au urnit. Am spus atunci:

- Bunicul!

Mama m-a întrebat ce-i cu bunicul. I-am povestit ce-am văzut. La insistențele mele, a deschis fereastra, însă nu mai era nimeni. Și azi, după foarte mulți ani, mă gândesc ce am văzut atunci!

Este sigur, erau bunicul și caii lui.

(urmăre din pag. 22)

generate de un vocabular aflat în construcție. Aici mă refer în primul rând la Psaltirea slavo-română, tradusă de diaconul Coresi în anul 1577, la Psaltirea pre versuri tocmită, scrisă de mitropolitul Dosoftei în anul 1673, la Biblia de la București sau Biblia lui Șerban, publicată în anul 1688 și la Biblia de la Blaj, cunoscută și sub numele de Biblia lui Clain sau Biblia lui Bob, publicată în anul 1795, a doua traducere a Sfintei Scripturi în limba română.

În ceea ce privește Biblia tradusă și publicată de Dumitru Cornilescu în anul 1921, traducere neaprobă de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și Biblia tradusă de Bartolomeu Anania, publicată în anul 2001 la București, problemele nu sunt de evoluție a limbii române, ci mai degrabă de interpretare a mesajului biblic.

Dimensiunea religioasă a conștiinței se construiește astfel prin contribuția unor înalți prelați care conștientizează faptul că în limba lor se poate citi, cunoaște și înțelege mesajul lui Dumnezeu.

- Va urma -

A.S.P.R.A.

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

ÎN COLABORARE CU

REVISTA LITERARĂ BOEMA
CENACLUL LITERAR ONLINE "NODURI ȘI SEMNE"
MUZEUL "CASA CUZA VODĂ" GALAȚI

ORGANIZEAZĂ:

FESTIVALUL DE LITERATURĂ PRIETENIA CUVINTELOR

EDIȚIA A II-A

din program:

- Prezentarea antologiilor de creație literară - ASPRA, în anul 2012
- Editura InfoRapArt - prezentarea cărților apărute în anul 2012
- Lansări de carte: **Aurica Istrate** (Galați) - *Toamna cuvintelor desculțe*, **Claudia Adam** (Brad, Hunedoara) - *Singurătatea cărării*, **Denisa Lepădatu** (Galați) - *Șoapte de catifea*, **Vasile Pintilie** (Piatra Neamț) - *Desculț prin roua proaspăt cosită*, **Mihaela Meravei** (Constanța) - *Viața pe verticală*, **Mariana Kabbout** (Galați) - *Trup și suflet*, **Liliana Petcu** (București) - *Poezia cuvintelor*, **Georgeta Muscă-Oană** (Galați) - *Soarele copilăriei*, **Tudor-Gheorghe Calotescu** (Tg.Cărbunești, Gorj) - *Într-o lume oglindă*, **Paul Sân-Petru** (Galați) - *Ființa mea de vânt și măr oprit*, **Petre Rău** (Galați) - *Eden în cădere*
- Cărți ale membrilor cenaclului literar online "Noduri si Semne"
- Lectură publică - poezie, proză, eseu
- Premiile revistei Boema pe anul 2012
- Dezbateri și dialog cu publicul, cocteil, cafea etc.
- Vizitarea orașului Galați pe aleile sărbătorii sale anuale de Sf. Andrei

30 Noiembrie 2012 - ora 11

la

Muzeul "Casa Cuza Vodă" Galați

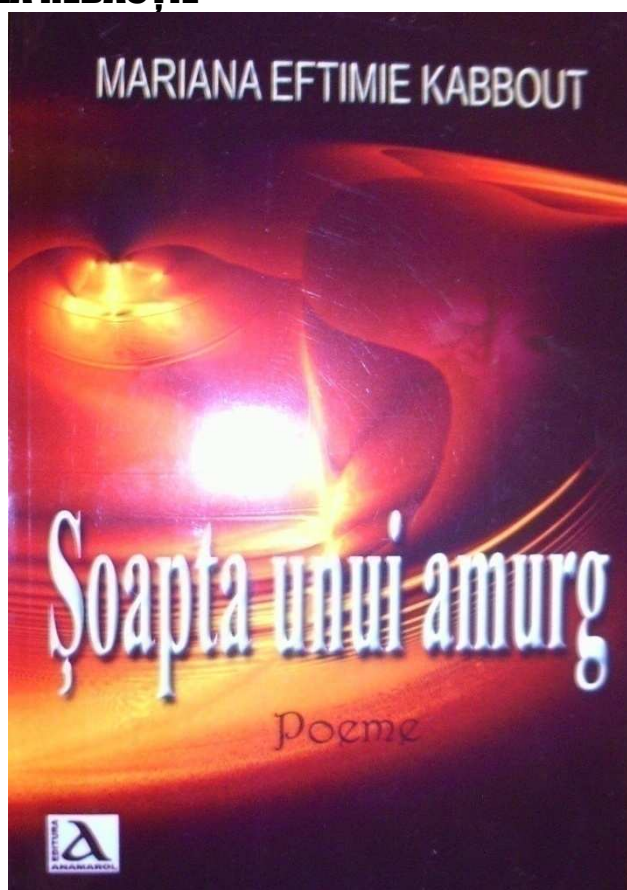
Moderatori: scriitorii Petre RĂU, Paul SÂN-PETRU, Aurica ISTRATE

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

Liliana Petcu – Poezia cuvintelor
Editura InfoRapArt, Galați, 2012

Mariana Eftimie Kabbout – Șoapta unui amurg
Editura Anamarol, București, 2011

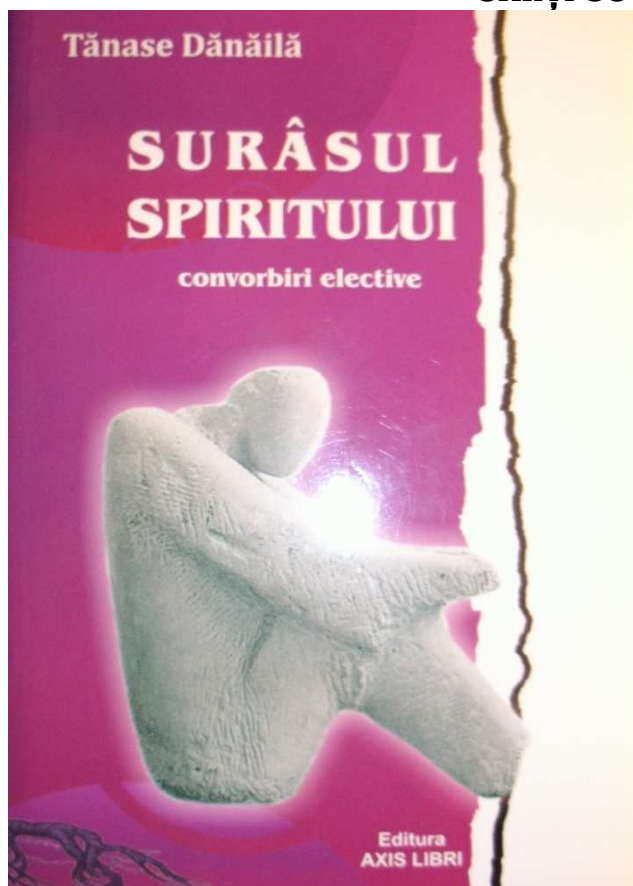
Georgeta Muscă-Oană – Vibrând pe clape de lumină
Editura Anamarol, București, 2012

Claudia Adam – Singurătatea cărării
Editura InfoRapArt, Galați, 2012

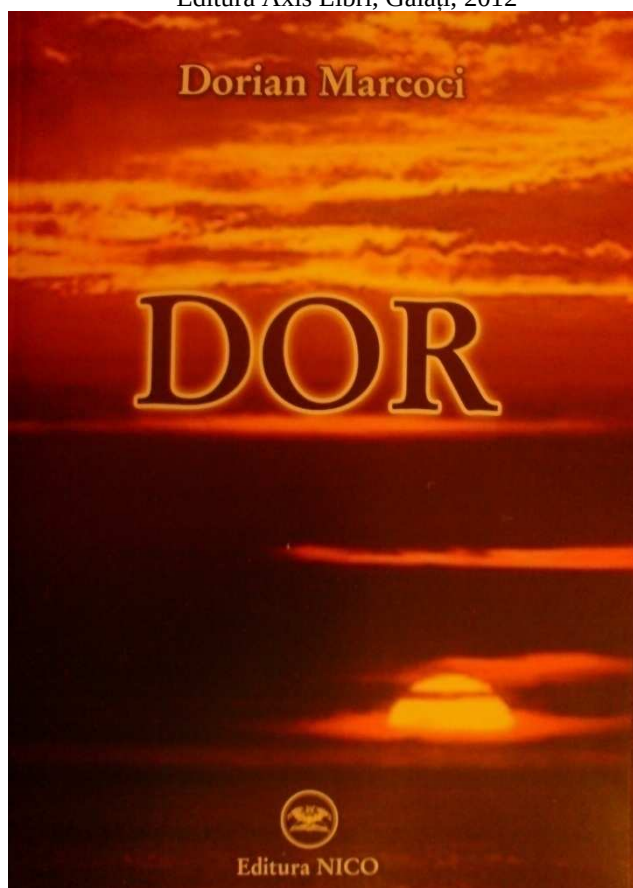
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

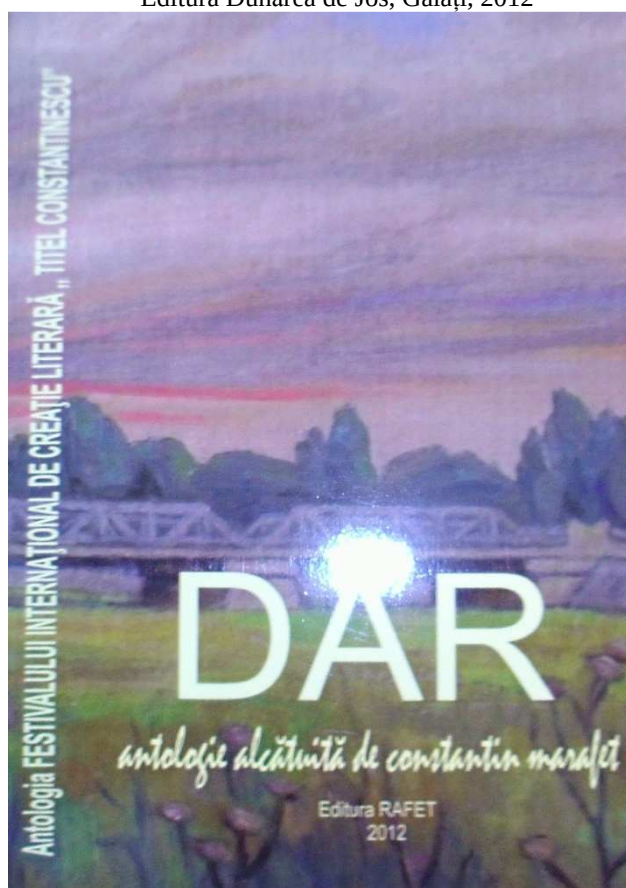
Tănase Dănăilă – Surâsul spiritului
Editura Axis Libri, Galați, 2012

Livia Ciupercă - Scriitori gălățeni de ieri și de azi
Editura Dunărea de Jos, Galați, 2012

Dorian Marcoci – Dor, Editura Nico, Târgu Mureș, 2012

Constantin Marafet - Dar
Editura Rafet, Râmnicu Sărat, 2012

BOEMA

ISSN 2066-0154

Galati, cod 800428, Str. Barbosi, Nr. 12, Bloc D, Ap. 14

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro